

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 14720-07-21 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

לפני כבוד השופטת תמר נאות פרי

העותרים

1. שמואל שלום רוזנברג
2. חנה רוזנברג
- ע"י ב"כ עו"ד אורן רוט ואח'

נגד

המשיבים

1. וועדת ההישגים על פי פקודת האגודות השיתופיות רשות מקרקעי ישראל האגף לשימושים חקלאיים ע"י ב"כ עו"ד אביטל טוביאנה אורן (פמ"ח)
2. וועדת הקבלה, המועצה אזורית משגב ע"י עו"ד רועי מגל ואח'
3. וועדת ההנהלה, הישוב צורית ע"י עו"ד מנחם גדרון ואח'

פסק דין

1
2 עתירה מנהלית הנוגעת לדחיית בקשה להתקבל ליישוב.

רקע כללי –

- 3
- 4 1. העותרים, גב' חנה רוזנברג ומר שמואל שלום רוזנברג (להלן: "העותרים") הם בני זוג
- 5 המתגוררים בשכירות ביישוב צורית (להלן: "היישוב").
- 6 2. המשיבה 3 היא וועדת ההנהלה של היישוב, צורית, שהינה אגודה שיתופית קהילתית (להלן:
- 7 "האגודה"); המשיבה 2 היא ועדת הקבלה של המועצה אזורית משגב, אשר בתחומה נמצא היישוב
- 8 ואשר אחראית לאשר העברה של זכות במקרקעין ביישוב (להלן: "ועדת הקבלה האזורית" או "ועדת
- 9 הקבלה"); והמשיבה 1 היא ועדת ההשגות על החלטות ועדות הקבלה לישובים בנגב ובגליל ע"פ פקודת
- 10 האגודות השיתופיות (להלן: "הפקודה"), המשמשת כמנגנון פיקוח ובקרה לבחינת החלטותיה של
- 11 ועדת הקבלה (להלן: "ועדת ההשגות"). בהמשך, יכוננו המשיבות יחד: "המשיבות".
- 12 3. העותרים מתגוררים משנת 2013 ביישוב בשכירות.
- 13 4. בשנת 2020 ביקשו העותרים לרכוש נכס למגורים ביישוב.
- 14 5. ביום 5.7.2020 העותרים החלו את תהליך הקליטה ביישוב, ושלחו את הטפסים הנדרשים
- 15 למזכירות היישוב. ביום 8.7.2020 התקיימה ישיבה בה השתתפו העותרים וחברי ועדה המכונה "ועדת
- 16 הקליטה" של היישוב (להלן: "ועדת הקליטה"), אשר מטרתה היכרות בין העותרים לחברי הוועדה
- 17 וביורר כוונותיהם של העותרים (להלן: "הפגישה הראשונה"). בסיום הפגישה הראשונה חברי ועדת
- 18 הקליטה היו חלוקים בדעותיהם, אך ועדת הקליטה המליצה (ברוב קולות) על קבלת העותרים ליישוב.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

- 1 6. בהמשך, ועד ההנהלה של היישוב (להלן: "הועד") החליט לקיים פגישת היכרות נוספת עם
- 2 העותרים, משום שלשיטתו, בישיבת ועדת הקליטה הראשונה לא נלקחו בחשבון המורכבויות
- 3 והרגישויות הכרוכות בקבלת העותרים ליישוב, לאור מחלוקות שהתגלעו בין העותרים לבין חברי
- 4 היישוב - עליהן יפורט בהמשך. לפיכך, העותרים נתבקשו לקיים מפגש היכרות נוסף בפני כל חברי
- 5 הוועד המכהנים, וזאת כדי שאלו יוכלו להתרשם מיכולתם של העותרים להשתלב ביישוב.
- 6 7. ביום 4.8.2020 התקיימה פגישה נוספת כאמור, בין העותרים לבין חברי הוועד (להלן:
- 7 "הפגישה השנייה"). בסיומה, החליטו חברי הוועד פה אחד לא להמליץ על קבלת העותרים ליישוב,
- 8 והמלצה זו הועברה לוועדת הקבלה האזורית.
- 9 8. ביום 16.8.2020 המציא הוועד מכתב לוועדת הקבלה האזורית בנושא 'חוות דעת על קליטת
- 10 משפחת רוזנברג בצורית' (להלן: "המכתב"), בו פורטה עמדת הוועד לגבי מחלוקות שהתעוררו בין
- 11 העותרים לבני היישוב, וההשפעות שלהן על החיים ביישוב.
- 12 9. ביום 24.8.2020 הופנו העותרים לאבחון במכון 'קין שפי' (להלן: "המכון").
- 13 10. ביום 26.8.2020 התקשרו העותרים בהסכם מכר לרכישת בית מגורים ביישוב (להלן: "הסכם
- 14 המכר"). סעיף 10 להסכם המכר קובע תנאי מתלה, לפיו הסכם המכר מותנה בקבלת אישור הגורמים
- 15 המוסמכים ביישוב בדבר קבלת העותרים (הרוכשים) ליישוב.
- 16 11. ביום 13.10.2020, לאחר קבלת חוות הדעת של המכון (להלן: "חוות הדעת"), התקיימה ישיבה
- 17 של ועדת הקבלה האזורית והוחלט לדחות את מועמדותם של העותרים להתקבל ליישוב.
- 18 12. ביום 24.12.2020 הגישו העותרים השגה על ההחלטה של ועדת הקבלה האזורית לוועדת
- 19 ההשגות (להלן: "ההשגה"), אליה אף צירפו מכתבי המלצה ותצהירים של חברי היישוב אשר שימשו
- 20 כבעלי תפקידים בוועדות השונות ביישוב ותמכו בקבלתם כחברים ליישוב.
- 21 13. ביום 9.3.2021 התקיים דיון בוועדת ההשגות בעניינם של העותרים, וביום 23.5.2021 ניתנה
- 22 החלטת ועדת ההשגות לפיה השגת העותרים נדחתה.
- 23 14. על רקע האמור, הגישו העותרים את העתירה הנוכחית, המופנית כלפי האגודה, ועדת הקבלה
- 24 וועדת ההשגות, ומתייחסת להחלטה של ועדת הקבלה ולהחלטה של ועדת ההשגות, כאשר הסעד
- 25 המבוקש הינו להורות על ביטול החלטת ועדת ההשגות, ביטול החלטת ועדת הקבלה ומתן הוראה
- 26 בדבר קבלת מועמדותם של העותרים ליישוב.
- 27 **טענות הצדדים** –
- 28 15. על מנת להבין את עמדות הצדדים, יש הכרח לתאר בקצרה את טענות העותרים והאגודה
- 29 לגבי אירועים מרכזיים העומדים בסלע המחלוקת בין הצדדים, אשר התרחשו לפני שהעותרים הגישו
- 30 את בקשתם להתקבל כחברים ביישוב.
- 31 16. האירוע הראשון, התרחש בחודש ספטמבר 2015. לטענת האגודה, במועד זה, העותר 1, אשר
- 32 שימש באותה העת כחזן בבית הכנסת שביישוב, חדל מלהתפלל בו בשל עמדתו לפיה המחיצה
- 33 המפרידה בין עזרת הנשים לגברים, אינה עומדת בדרישות ההלכה. האגודה אף טוענת כי נוכח עמדתו

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

- 1 זו, העותר 1, יחד עם עוד מספר חברי היישוב, עברו להתפלל במקומות אחרים (להלן: "אירוע
2 המחיצה"), וכי מאז – ישנם שני בתי תפילה שונים ביישוב ולא כולם באים לבית הכנסת "המרכזי"
3 כפי שהיה עד אותו מועד. העותרים, מנגד, טוענים כי המדובר בהחלטה אישית גרידא, שכן – המחיצה
4 כפי שהתקיימה באותה העת לא אפשרה לעותר 1 את המשך התפילות בבית הכנסת. העותרים
5 מבהירים כי לא ניסו לפגוע בזכותו של איש להתפלל, ומכל מקום - העותרים טוענים כי לא יזמו ולא
6 ליבו את המחלוקת סביב המחיצה או הפילוג בבית הכנסת, והם לא קשורים לאמור.
- 7 17. האירוע השני, אף הוא משנת 2015. לטענת האגודה, באותה העת, אחד מבני היישוב למד אצל
8 העותר 1 לקראת בר המצווה שלו, אך העותר 1 הפסיק את מהלך הלימודים, בסמוך למועד האירוע,
9 לאחר שאמו של הנער ביקשה כי זה יכנס עם ספר התורה לעזרת הנשים, והעותר 1 סירב לכך מסיבות
10 הלכתיות (להלן: "אירוע בר המצווה"). לטענת האגודה אירוע זה גרם עגמת נפש למעורבים והחריף
11 את הקרע סביב הפעילות בבית הכנסת. העותרים טוענים כי לא כך היו פני הדברים וכי המדובר בטעות
12 מצערת ובמצב של כשל בתיאום הציפיות בין העותר 1 לבין המשפחה בה מדובר באשר למהות הטקס
13 ובאשר לכך שלפי תפיסתו של העותר 1, יש לקיים את הטקס בדרך מסוימת. עוד נטען כי העותר 1 לא
14 הפסיק את הלימוד של הנער, אלא רק הבהיר כי לא יוכל להמשיך ללמדו או לקיים את הטקס, אם
15 הנער יבקש להיכנס לעזרת הנשים.
- 16 18. בהמשך, לשני האירועים, בסמוך לתחילת חגי תשרי בשנת 2015 סירב העותר 1 לבקשת
17 היישוב להמשיך להוביל את התפילות, זאת משום שהמחיצה לא עמדה בתנאי ההלכה. בעקבות כך,
18 פנו מספר חברי היישוב לוועדת בית הכנסת (להלן: "ועדת בית הכנסת") בבקשה לשנות את המחיצה,
19 וזו נענתה לדרישותיהם. אלא שלטענת האגודה, הדבר נעשה בלי תיאום עם ועד ההנהלה או עם כלל
20 חברי היישוב. בעקבות האמור התחוללה סערה ציבורית שהובילה את ועד ההנהלה להעביר את
21 ההחלטה להצבעה של האסיפה הכללית של החברים, בה הוחלט כך: "האסיפה הכללית מנחה לפעולה
22 מיידית להחזרת המצב בבית הכנסת לקדמותו. בין השאר, סילוק המחיצה הזמנית" (וההחלטה
23 התקבלה ברוב של 152 כנגד 30). בנוסף, באותה אסיפה הוחלט לדחות הצעה לפתיחת מועדון חברים
24 לתפילה אורתודוקסית והצעה לסגירת בית הכנסת. לטענת האגודה, במסגרת הפולמוס סביב בניית
25 המחיצה והדרישה להסרתה, נעשתה פנייה לרב המועצה האזורית בנושא, אשר השיב כי המחיצה
26 שהייתה עומדת בתנאי ההלכה. למרות זאת, העותר 1, יחד עם קבוצת חברים נוספת, החליטו להמשיך
27 לקיים את תפילותיהם בבתי הפרטיים שלהם, ולטענת האגודה, הדבר נמשך עד היום, ויש בכך כדי
28 לערער את הסטטוס-קוו שהיה ביישוב. ממשיכה האגודה וטוענת כי על רקע אירועים אלו, חתמו 45
29 מחברי היישוב על עצומה הדורשת את הפסקת פעילות חב"ד ביישוב. בעקבות העצומה, התקיימה
30 בפברואר 2016 אסיפת חברים בה התקבלה החלטה ברוב של 135 נגד 12 לפיה: "תיאסר כל פעילות
31 שליחותית של חב"ד בצורת" ואף הוחלט כי יהא "איסור על מוסדות האגודה לקיים קשרים עם גוף
32 זה" (להלן: "ההחלטה משנת 2016").
- 33 19. העותרים טוענים מנגד כי העותר 1 לא היה חלק מבין חברי היישוב אשר פנו לוועדת בית
34 הכנסת בדרישה להקים מחיצה "חדשה", כך שלא ניתן לזקוף "לחובתו" את המחלוקת שהתעוררו
35 סביב האמור, והוא רק הביע את אמונותיו והשקפותיו הדתיות בסוגיית המחיצה והדרישות ההלכתיות
36 לגביה, באופן שלא יכול לערער או לפגוע ביציבות או בצביון של יישוב פלורליסטי.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

20. אירוע שלישי התרחש באירועי שמחת תורה בשנת 2016, כאשר מספר חברים העמידו מחיצה "חדשה" בבית הכנסת. חברים שהשתתפו באירועי שמחת תורה, קראו ליו"ר ועד ההנהלה אשר פינה את המחיצה בעצמו. העניין העיר ויכוח בקרב הנוכחים והוביל לסבב נוסף של ויכוחים ומריבות.
21. אירוע רביעי היה בהמשך, אם כי הצדדים לא פירטו בדיוק מתי התרחש, כאשר העותר 1 פרסם באתר חב"ד שיש "בית חב"ד" ביישוב וציין כתובת בצורת שהינה הכתובת של אותו "בית חב"ד". לאחר שהעירו לו על כך, הדבר תוקן והכתובת "הוסרה". לטענת האגודה, הדבר נעשה בניגוד להחלטה משנת 2016. העותרים טוענים כי הדבר נעשה בשגגה, מבלי לייחס חשיבות רבה לכך, וכי מעת שהפנו את תשומת לבו של העותר 1 לעניין, הוא פעל לאלתר לתיקון הכתובת המופיעה באתר.
22. אירוע חמישי היה בפורים 2019. העותר 1 פרסם ב"פייסבוק" כי התקיימה קריאת מגילה כהלכה ביישוב, אשר במהלכה חולקו ממתקים ומגילות אסתר ממותגים בלוגו חב"ד. הייתה פניה לעותר בהקשר זה, שוב - נוכח ההחלטה משנת 2016 - והעותר 1 הסיר את הפרסום האמור.
23. אירוע ששי שהוזכר במסמכי הצדדים הינו בפסח 2019. בסמוך לחג, העותר 1 תיאם עם בית הספר היסודי במקום פעילות אפיית מצות בהובלתו, אך האירוע נדחה לאחר התערבות הנהגת ההורים, על מנת לאפשר לבחור בין הפעילות הזו לפעילות חג שונה.
24. בנוסף, לטענת האגודה, העותר 1 עבר בבתי תושבים בחגי תשרי ובפסח, כדי לתקוע בשופר ולחלק מתנות שעליהן הלוגו של חב"ד, וחילק מצות ארוזות עם כיתוב של חב"ד לקראת חג הפסח, וזאת בניגוד להחלטה משנת 2016. האגודה מפנה בנוסף לאירועים דומים שעוררו מחלוקת, סביב הדלקת נרות וכו'. העותרים, מנגד, טוענים כי האגודה אינה מתארת את האירועים כפי שהתרחשו, וכי העותר 1 לא "התדפק על דלתות תושבי היישוב" תוך שהוא מציע לאנשים אקראיים לשמוע תקיעת שופר, אלא עשה כן לאחר תיאום עם ידידיו ורק עם מי שהזמין אותו, ובכל מקרה לא במרחב הציבורי ביישוב. לגבי המחלוקת סביב הדלקת הנרות, מוסיפים העותרים וטוענים כי אחד מראשי המתנגדים לקבלתם ליישוב, העלה פוסט ב"פייסבוק" בו הציע לקיים אירועי הדלקת נרות בבית הכנסת לאחר כניסת שבת, וטוענים כי זה מה שגרם למחלוקת ביישוב. בנוסף, העותרים טוענים שכל הטענות שיש לאגודה לגבי אירועים אלו ואחרים, מתייחסות לפרקטיקות דתיות שהם מקיימים, במסגרת מגוריהם ביישוב המאופיין כפלורליסטי.
25. לצדדים טענות נוספות לגבי אירועים נוספים משנת 2019, לרבות סביב ניסיון של אחד מחברי היישוב לגשר על הפערים, כמו גם לגבי החלטה משנה זו להקצות מבנה נוסף לתפילה עבור המניין האורותודוקסי באופן זמני, וטענות לגבי כך שבמועדון החלה פעילות קבועה נוספת מעבר לתפילות, ובהמשך, בשנת 2020, הוחלט שרק בית הכנסת יוקצה לתפילה. לא נרחיב אודות טענות הצדדים לגבי האירועים, היות שכל צד רואה את הדברים באור שונה – אך רוח הדברים ברורה.
26. עתה, לאחר שאוזכרו האירועים מעלה, נעבור לבחינת טענות הצדדים.
27. אין חולק שעיקר הטענות סובבות סביב הוראות סעיף 6 לפקודה, אשר הוראותיו הן הבאות:
28. "ג. (א) ועדת קבלה רשאית לסרב לקבל מועמד ליישוב הקהילתי
29. בהתבסס על אחד או יותר משיקולים אלה בלבד:

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 14720-07-21 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

- 1 (1) המועמד הוא קטין;
- 2 (2) המועמד נעדר יכולת כלכלית להקים בית ביישוב
3 הקהילתי בתוך פרק זמן הקבוע בהסכם הקצאת המקרקעין;
- 4 (3) אין למועמד כוונה לקבוע את מרכז חייו ביישוב
5 הקהילתי;
- 6 (4) המועמד אינו מתאים לחיי חברה בקהילה; החלטת
7 ועדת קבלה לסרב לקבל מועמד בשל שיקול זה, תהיה על
8 סמך חוות דעת מקצועית של מי שהתמחותו באבחון
9 התאמה כאמור;
- 10 (5) חוסר התאמה של המועמד למרקם החברתי-תרבותי
11 של היישוב הקהילתי, שיש יסוד להניח כי יהיה בו כדי לפגוע
12 במרקם זה;
- 13 (6) מאפיינים ייחודיים של היישוב הקהילתי או תנאי
14 קבלה הקבועים בתקנות האגודה, אם ישנם כאלה, ובלבד
15 שקיבלו את אישור הרשם.
- 16 (ב) בשוקלה את השיקולים האמורים בסעיף קטן (א), תיתן
17 ועדת הקבלה את דעתה לגודל היישוב הקהילתי, לוותקו, לחוסרו
18 ולאופי האוכלוסייה בו.
- 19 (ג) ועדת הקבלה לא תסרב לקבל מועמד מטעמי גזע, דת, מין,
20 לאום, מוגבלות, מעמד אישי, גיל, הורות, נטייה מינית, ארץ מוצא,
21 השקפה או השתייכות מפלגתית-פוליטית."

תמצית טענות העותרים -

- 22
- 23 28. הטענה הראשונה של העותרים היא כי ההחלטה של ועדת הקבלה, ובעקבותיה החלטת ועדת
24 ההשגות, נגועות באפליה על רקע דת, וכי בקשתם להתקבל ליישוב סורבה רק בשל אמונתם הדתית
25 והיותם חברי חב"ד – בניגוד להוראות סעיף 6(ג) לפקודה, כמצוטט מעלה, האוסרת לסרב לקבל
26 מועמד מטעמי דת. העותרים מפנים לאמירות של חברי הוועד וחברי ועדת הקבלה מהן עולה, לטענתם,
27 כי הסיבה לאי קבלתם ליישוב הינה חשש מפני "התחרדות" היישוב, ויחסה להם "אגינדה" לפיה הם
28 רואים עצמם בבחינת "כוח חלוץ" ביישוב. לטענת העותרים, ניסו ליחס להם אחריות ל"חרחור
29 ריבים" בין בני היישוב, אך לא כך היה, והמדובר הלכה למעשה באפליה בלתי חוקית נגדם הנובעת
30 מאורח החיים החרדי שלהם ומהשקפותיהם הדתיות.
- 31 29. עוד טוענים העותרים כי הואיל ואי-קבלה ליישוב מטעמי דת מנוגדת לסעיף 6(ג) לפקודה,
32 אזי שבנסיבות שבהן מסורבת קליטה של מי שנמנה על הקבוצות שהפלייתן נאסרה מכוח סעיף זה,
33 כגון – מי שקליטתו מסורבת על רקע דתי, הנטל להוכיח שהשיקולים אשר הנחו את ועדת הקבלה
34 אינם נגועים באפליה פסולה, מונח על כתפיה. לטענתם, במקרה הנוכחי, הסירוב לקבל אותם כחברים
35 ביישוב נובע מהיותם דתיים ומשתייכים לחב"ד, ולכן – הנטל להראות שלא היו שיקולי אפליה אסורה
36 רובץ על שכם ועדת הקבלה, אך היא לא הרימה את הנטל, וועדת ההשגות התעלמה מהאמור.
37 העותרים מוסיפים כי די בעצם העלאת טענות אשר נולדו בדיעבד כדי לבסס את טענת האפליה מטעמי
38 דת, וכי המבחן לקיומה של אפליה הוא מבחן תוצאתי כך שלא די בקריטריונים אובייקטיביים על מנת
39 להסיר את החשד לאפליה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

30. העותרים אף מתייחסים לכך שלשיטת המשיבות הבסיס לדחיית מועמדותם נסמכת על סעיף 1
2 6ג(א)(5) לפקודה, כלומר על "חוסר התאמה של המועמד למרקם החברתי-תרבותי של היישוב הקהילתי,
3 שיש יסוד להניח כי יהיה בו כדי לפגוע במרקם זה", אך טוענים כי בעניינם הסעיף משמש את המשיבות
4 ככסות להפליה פסולה ויישומו מוטעה. הם אף טוענים כי ועדת הקבלה הסבירה בעצמה כי ביישוב
5 מתגוררים תושבים ממוצאים ושיוכים דתיים רבים ושונים, ולכן לא ניתן לומר שיש ביישוב "מרקם
6 חברתי-תרבותי" ייחודי הומוגני אשר העותרים מערערים את חוסנו.
31. כך, שהטענה העיקרית של העותרים הינה שאי קבלתם מנוגדת להוראות סעיף 6 לפקודה,
7 ומבוססת על אפליה אסורה מטעמי דת והשקפה.
8
32. טענה שנייה הנוגעת לפועלה של ועדת הקבלה היא שזו הסתירה מוועדת ההשגות את המידע
9 לפיו ועדת הקליטה בהחלטתה הראשונה דווקא המליצה על קבלתם, והדבר מלמד אף הוא על כך
10 שהנטל להראות כי ההחלטה לא נגועה בשיקולים זרים מוטל על כתפי ועדת הקבלה.
11
33. עוד טוענים העותרים כי הדיון בעניינם בפני ועדת הקבלה לא נערך בלב פתוח ונפש חפצה,
12 כיוון שבהרכב ועדת הקבלה האזורית ישנם גם חברי ועד היישוב, והם נגועים במשוא פנים וכבר גילו
13 בעבר את דעתם העוינת לארגון חב"ד, כך שהיה עליהם לפסול עצמם מדיון בבקשת העותרים בפני
14 ועדת הקבלה האזורית.
15
34. הטענה השלישית של העותרים מתייחסת לחוות הדעת של המכון. לשיטתם, בחוות הדעת
16 ובהליך האבחון נפלו פגמים רבים, ולכן על ועדת ההשגות היה להתעלם מחוות הדעת.
17
35. פגם אחד הוא שלמכון הועברו מסמכים ללא ידיעת העותרים, כפי שהסביר יו"ר ועדת הקבלה
18 בעצמו, ובכך נפגעה זכות הטיעון של העותרים וזכותם להליך הוגן. העותרים אף טוענים כי העברת
19 מידע שכזה עולה כדי הפרה של סעיפים 17, 18, 20, 22 ו-23 להחלטה 4672 של רשות מקרקעי ישראל,
20 אשר כותרתה: "דגשים לדרך עבודתן של ועדות קבלה ליישובים קהילתיים" (החלטה מיום
21 31.7.2019, להלן: "החלטת רמ"י") - האוסרים על היישוב לקיים כל קשר עם מכון האבחון בעניין
22 חוות הדעת שהמכון מכין לגבי מועמדים.
23
36. פגם שני נטען הינו שחוות הדעת נוגדת את סעיף 19 להחלטת רמ"י, שכן חוות הדעת מתייחסת
24 לשאלת התאמתם של העותרים לאופיו של היישוב הקונקרטי, במקום לשאלת התאמתם של
25 העותרים לחיי חברה בקהילה באופן כללי. ממשיכים וטוענים העותרים כי האמור אף גרם לכך שנוצר
26 "ערבוב" בין סעיף 6ג(א)(4) לסעיף 6ג(א)(5) לפקודה, קרי – שהייתה התבססות על חוות הדעת של
27 המכון אשר בחנה את ההתאמה של העותרים ליישוב הספציפי, במקום לבחון את התאמתם לחיי
28 קהילה בכלל – בניגוד לפקודה, לפסיקה ולהחלטת רמ"י.
29
37. טענתם הרביעית של העותרים מופנית כלפי ועדת ההשגות. לשיטתם, ועדה זו איזנה באופן
30 לקוי ובלתי סביר את האינטרסים השונים במקרה דנן, שכן – גם בהנחה שהשיקולים העוסקים באורח
31 חייהם של העותרים רלוונטיים, אזי שניתן להם משקל יתר אל מול שיקולי החשש מפגיעה אפשרית
32 ומעורפלת במרקם החברתי הכללי ביישוב, ובפגיעה בזכותם של העותרים לכבוד, קניין וחופש דת,
33 ואף התעלמה מהעובדה שהעותרים מתגוררים ביישוב כבר שמונה שנים. עוד נטען כי ועדת ההשגות
34

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 14720-07-21 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

1 לא קבעה מהם המאפיינים של "המרקם החברתי-תרבותי" של היישוב (אליו לכאורה העותרים לא
2 מתאימים), ולא הציגה נתונים רלוונטיים לגבי אותו "מרקם". לשיטת העותרים, האמור מחזק את
3 המסקנה כי ההחלטה התקבלה על בסיס שיקולים לא עניינים, בניגוד לפסיקה ולוקה בהנמקה חסרה.
4 38. טענה חמישית הינה כי ועדת ההשגות שגתה עת לא ביררה את העובדות הרלוונטיות, אימצה
5 ללא כל בדיקה את הנתונים שהציג היישוב לגבי אירועי העבר, וזאת על אף האמור במסמכים אשר
6 הוצגו בפניה ונתמכו בתצהירים. העותרים מדגישים שאחד מנימוקי המרכזיים של ועדת ההשגות
7 לדחיית ההשגה שלהם היה התיאור של אירוע המחיצה, אלא שהנתונים אשר הוצגו בפני ועדת
8 ההשגות מלמדים שהעותרים כלל לא נמנים על הגורמים הרלוונטיים לאותו סכסוך, ומדובר
9 במחלוקת אשר התגלעה בין גורמים שונים אחרים ביישוב. בדומה, לגבי אירוע בר המצווה, נטען כי
10 ועדת ההשגות אימצה את הנרטיב שתיאר היישוב (לפיו העותר 1 המתין בכוונה עד מועד הסמוך ליום
11 העלייה לתורה ורק אז עדכן את משפחת הנער בדבר השקפותיו ובכך שלא יוכל לקיים את הטקס),
12 אלא, שהתיאור אינו מדויק, והעותר 1 רק אמר למשפחה ש"כך איני מלמד", ומעבר לאמור לא עשה
13 דבר, מה גם שהוא לימד נערים רבים ביישוב לקראת בר-המצווה, דבר המלמד על מעורבותו התורמת
14 לקהילה. כלומר, שוועדת ההשגות נשענה על נתונים עובדתיים לא מדויקים, אשר הוצגו על ידי
15 היישוב, ומסקנתה שגויה. באשר לשאלה האם ועדת ההשגות אמורה לברר נתונים עובדתיים – דומה
16 כי עמדת העותרים אינה ברורה שכן מצד אחד הם טוענים כי ועדת ההשגות שגתה בכך שהיא לא
17 ביררה את הנתונים, ומצד שני טוענים כי היא אינה ערכאה מבררת ואינה הפורום המתאים להכרעה
18 בין גרסאות סותרות. מכל מקום, לשיטתם, האמור מצטרף לכך שההחלטה אינה מנומקת כנדרש
19 וזוהי סיבה נוספת לבטלה.

תמצית טענות ועדת ההשגות –

20
21 39. ועדת ההשגות טוענת כי לא נפל פגם בהחלטתה נשוא העתירה, לאחר שמצאה שהחלטת
22 ועדת הקבלה הייתה ראויה ולא דבק בה רבב של מניעים פסולים או פגמים פרוצדורליים.
23 40. בדבר הטענה לאפליה מוסווית בהחלטתה - ועדת ההשגות טוענת כי ההחלטה להותיר את
24 הכרעת ועדת הקבלה על כנה ניתנה כדין, זאת לאור התרשמותה מהיעדר התאמה של העותרים
25 למרקם החברתי-תרבותי של היישוב והתרשמותה כי יש יסוד להניח שקבלתם העותרים ליישוב תפגע
26 במרקם זה. לעניין זה מציינת ועדת ההשגות כי מדברי ההסבר לסעיף 6 בפקודה עולה שהמחוקק ביקש
27 להגמיש את עילת הדחייה באופן המאפשר לדחות מועמדים מטעמים של התכנות לפגיעה במרקם
28 החברתי-תרבותי של היישוב הקונקרטי, וכך פעלה וועדת הקבלה. לשיטת ועדת ההשגות, הסעיף קובע
29 כי בבחינת מועמדות ליישוב יש להביא בגדר מכלול השיקולים, גם את שאלת השפעת קליטת המועמד
30 על היישוב, וזאת בשים לב לגודל היישוב ואופי האוכלוסייה הקיימת, ואף ניתן לשקול את השאלה
31 האם קבלת המועמד תביא ליצירת "קהילה נוספת" בתוך הקהילה הנוכחית, באופן שיש בו כדי לפגוע
32 בפגיעה של ממש באופי הקהילה אשר גרה ביישוב. בעניין דנא, התנהלות העותרים ביחס לקהילה
33 ביישוב ואורחות חייה, משקפת חוסר רגישות וחוסר הבנה לאיזונים העדינים שקיימים בקהילה,
34 וחוסר רגישות לכך שהתנהלותם הביאה להפרה של הסטטוס-קוו ולקרע בקהילה. כך לדוגמה,
35 כתוצאה מהתנהלותם, בית הכנסת ביישוב, שהיה מקום מאחד בו מתקיימות פעילויות רבות, פוצל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

- 1 למחנות והשטח סביב האמור ממשיך. העותרים לא הכירו בקרע שנוצר בקהילה, לא הפנימו את
2 משמעות הדברים, ולכן, לשיטת ועדת ההשגות, אין להתערב בהחלטה לפיה הם אינם מתאימים, ויש
3 בכך גם בסיס להניח שקבלתם תביא להתפרצות מחלוקות נוספות בעתיד.
- 4 41. ועדת ההשגות טוענת בנוסף כי את החלטה קיבלה על יסוד מכלול השיקולים הרלוונטיים,
5 בלב פתוח ונפש חפצה, ותוך שהיא מדגישה בהחלטתה כי עמדתה לא מתבססת כלל על אורח החיים
6 של העותרים, אשר אין בו כשלעצמו כדי למנוע את הצטרפותם ליישוב. ועדת ההשגות מבהירה עוד כי
7 החלטתה התקבלה בשים לב לכל המסמכים שהוגשו בפניה מטעם שני הצדדים, לרבות תצהירים
8 ומכתבים, ובשים לב לדברים שהשמיעו בפניה הצדדים במהלך דיון ארוך ומפורט, אשר במהלכו היא
9 אף קיימה תשאולים לצדדים. לעניין הטענה לפיה ועדת ההשגות אינה ערכאה מבררת - ועדת ההשגות
10 מבהירה כי בניגוד לעמדת העותרים, בדבר היעדר סמכותה לברר מחלוקות ולהכריע בין גרסאות,
11 מסעיף 6(ו) לפקודה עולה כי קמה לה סמכות מנהלית רחבה, ולכן בסמכותה לברר את החומר
12 הראייתי שהונח לפניה, מה גם שבהחלטתה היא ציינה שקיימות גרסאות שונות לגבי חלק
13 מהאירועים, ובחרה שלא להכריע בהן.
- 14 42. עוד מוסיפה ועדת ההשגות כי העובדה שביישוב חיים אנשים מזרמים שונים מלמדת על
15 מסקנה הפוכה מזו שאליה הגיעו העותרים, שכן – הדבר מלמד על פלורליזם, המשתקף גם בבית
16 הכנסת המשמש כמרכז תרבות ביישוב, אשר התנהל באותה המתכונת משך 35 שנים, וזה כשלעצמו
17 סממן של מרקם חברתי-תרבותי ראוי להגנה.
- 18 43. ועדת ההשגות טוענת בעניין נטל ההוכחה לאפליה כי הוא מונח על כתפי העותרים והם אלו
19 שלא עמדו בו, אלא רק טענו בכלליות לקיומה של "אפליה", ולכן אין מקום להעביר את נטל ההוכחה
20 על כתפי ועדת ההשגות. ועדת ההשגות מוסיפה שהיא גוף מנהלי, וככזה חלה עליה חזקת תקינות
21 המנהל, מכאן שעל העותרים הנטל להוכיח כי נפל פגם בהחלטה, וכל עוד ההחלטה סבירה, בית
22 המשפט לא יתערב בה.
- 23 44. בעניין חוות הדעת של המכון – נטען כי חוות דעת שכזו נדרשת על מנת לבסס עמדה לפי סעיף
24 ג6(א)4 לפקודה, אך ועדת ההשגות ביססה את החלטתה על סעיף ג6(א)5 ולכן חוות הדעת לא
25 היוותה גורם מכריע בהחלטתה.
- 26 45. לגבי עמדת ועדת הקליטה אחרי הפגישה הראשונה, נטען כי ועדת הקליטה נעדרת כל מעמד
27 על-פי הפקודה, כי מדובר בהליך היכרותי שאינו סטטוטורי והוא נועד לשם התרשמות הדדית לפני
28 דיון בוועדת הקבלה, ולכן - אין מניעה כי תתקיים יותר משיבה אחת לצורך העמקת ההיכרות וליבון
29 הסוגיות שעל הפרק באופן גלוי.
- 30 46. לגבי העדר הגדרה של "המרקם החברתי-תרבותי" של היישוב - ועדת ההשגות מצביעה על
31 ההבדלים בין הסיבות לדחיית מועמדות מכוח סעיף ג6(א)6 לפקודה בהשוואה לסעיף ג6(א)5,
32 וטוענת כי סעיף ג6(א)5, עליו התבססה, אינו מציב דרישה לעיגון הגדרת המרקם החברתי-תרבותי
33 של היישוב בתקנון כלשהו.
- 34

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

טענות ועדת הקבלה -

- 1
- 2 47. ועדת הקבלה סוברת כי בנסיבות העניין, אין מקום להתערב בהחלטתה, אשר ניתנה לאחר
- 3 בחינת כלל הנתונים הרלוונטיים, תוך הפעלת שיקול דעת סביר והגון.
- 4 48. ועדת הקבלה מדגישה כי מועמדות העותרים נבחנה על-ידי עשרה אנשים בוועדות השונות
- 5 וכולם היו תמימי דעים בהחלטתם, ולשיטתה, יש גם משקל לכך שלמעלה מ-99% מהמבקשים
- 6 להתקבל ליישוב אכן התקבלו, כך שלא בנקל בקשת העותרים נדחתה.
- 7 49. ועדת הקבלה טוענת אף היא כי ההחלטה בעניין העותרים לא התקבלה על רקע אפליה מטעמי
- 8 דת, וכי נטל ההוכחה להראות שהייתה אפליה שכזו מונח על כתפי העותרים, ואלו לא הרימו נטל זה.
- 9 50. ועדת הקבלה טוענת כי לפי נהלי רמ"י, לעמדת היישוב רלוונטיות בהליך הקבלה, והיה מקום
- 10 לתת משקל לעמדת האגודה. במקרה דכאן, מדובר בעותרים המתגוררים ביישוב מספר שנים ולכן
- 11 מדובר בהיכרות מעמיקה, וברור וטבעי כי "האירועים המיוחדים" כפי שהיו, השפיעו על גיבוש עמדת
- 12 היישוב כפי שהוצגה בפני ועדת הקבלה, ולא נפל כל פגם בכך שנקלח בחשבון רצף האירועים בו
- 13 העותרים היו מעורבים, אשר לשיטת נציגי היישוב הביא להתלהטות הרוחות ויצר פלגנות.
- 14 51. לגבי חוות הדעת של המכון - טוענת ועדת הקבלה כי היא אינה מודעת לתהליכים הכרוכים
- 15 באבחון, ולכן אין באפשרותה להתייחס לטענות העותרים בנושא. עם זאת, נטען כי ועדת הקבלה
- 16 התרשמה שמתקיימת הלימה בין חוות הדעת לבין הכללים שנקבעו בנוהל רמ"י, ולפיכך יש לדחות את
- 17 טענות העותרים בנושא. ועדת הקבלה מציינת כי לפני הריאיון שנערך לעותרים, אלו היו כבר מודעים
- 18 לכך שהתקבלה חוות הדעת בעניינם אך הם לא ביקשו לקבל העתק ממנה, למרות שהם זכאים לעשות
- 19 כן מכוח הדין.
- 20 52. ועדת הקבלה טוענת כי בעניינם של העותרים נערך דיון מעמיק והוקדש לשם כך זמן רב. בדיון
- 21 הועלו הטענות השונות בעניינם, והעותרים מסרו תגובתם. בתוך כך, משום שחילוקי הדעות נגעו גם
- 22 בנושאים הלכתיים – לא היה מנוס אלא לדון בדברים ישירות, אחרת ועדת הקבלה הייתה חוטאת
- 23 לתפקיד, אך אין בכך כדי ללמד כי ההחלטה ניתנה "על רקע אפליה דתית". ועדת הקבלה מבהירה כי
- 24 ההיכרות המוקדמת עם העותרים לא גרמו לדעה קדומה בקרב חברי הוועדה, וטוענת כי עיון
- 25 בפרוטוקולים מעיד על כוונותיהם האמתיות של העותרים, ולכן – היה מקום לקבוע שיש יסוד להניח
- 26 כי המרקם החברתי-תרבותי של היישוב נפגע ויש חשש שזה יתרחש שוב.
- 27 53. ועדת הקבלה מבקשת עוד להדגיש כי עצם העובדה שהעותרים חתמו על הסכם מכר לרכישת
- 28 בית ביישוב אין בכוחה להשפיע על ההחלטות בעניינם; כי לעותרים ניתנה זכות טיעון מלאה בייחס
- 29 לכל עניין הנוגע אליהם; כי העותרים לא ביקשו את המסמכים בעניין עובר לדיונים; ועוד נטען כי
- 30 לכתב העתירה צורפו מכתבים ותצהירים שבאו לעולם לאחר הדיון ולאחר ההחלטה של ועדת הקבלה,
- 31 והוגשו לוועדת ההשגות רק לאחר הגשת תשובת ועדת הקבלה להשגה.

תמצית טענות האגודה -

- 32
- 33 54. האגודה טוענת כי על סמך ניסיונה רב השנים, ולאור המקרים המתוארים - העותרים אינם
- 34 מתאימים לחיי חברה בקהילה הקטנה והמלוכדת שביישוב, וישנו חשש ממשי כי פעילות העותרים

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

- 1 תתעצם אם יתקבלו ליישוב. נטען עוד כי העותר 1 מעולם לא לקח אחריות על מעשיו, לא הכיר
2 במעורבותו בתהליכים שגרמו לנזקים, לא מנסה לשנות דרכיו ואף חוזר על מעשיו. האגודה מציינת כי
3 פועלו של העותר 1 הוא בבחינת פעילות פרטית הנעשית בלא תיאום עם המוסדות הרלוונטיים, ולא
4 התנדבותית כפי שהוא מנסה להראות, ואף נטען כי חלק מהקושי טמון בכך שהעותרים אינם מפרידים
5 בין פעילות השליחות מטעם חב"ד לבין התנהלותם הפרטית ביישוב. עוד נטען כי במהלך שהותם
6 ביישוב, העותרים לא ניסו להשתלב במוסדות הקהילה, ויש בכך כדי ללמד שאין בכוננתם לגור ביישוב
7 מתוך אהבת המקום, וכי "התעקשותם" של העותרים להישאר ביישוב חרף התלאות והקשיים שליוו
8 את חייהם במרוצת השנים ביישוב – מעידה על כך שבראש מעייני העותרים לשמש כשליחי חב"ד.
9 לשיטת האגודה, העותרים אינם מתאימים למרקם החברתי-תרבותי של היישוב הקהילתי, כאשר
10 היישוב מאופיין כבעל אוריינטציה חילונית-פלורליסטית, וכי פועלם של העותרים מערער על כך, וכי
11 בכל מקרה - הנזק שהעותרים מסבים לקהילה גדול מהתועלת שהם מביאים לה בפעילותם.
- 12 55. לגבי חוות הדעת – נטען כי חוות הדעת בעניינם של העותרים תומכת במסקנה שהעותרים לא
13 מתאימים ליישוב, כיוון שהם לא יכולים לקבל את רצון הרוב ולפעול על פיו.
- 14 56. באשר לעמדת ועדת הקליטה לאחר הפגישה הראשונה – נטען כי ישנה אפשרות לקיים הליכי
15 היכרות עם מועמדים טרם זימונם לוועדת הקבלה, כי ועדת הקליטה ככזו נעדרת כל מעמד חוקי מכוח
16 הפקודה ולכן לא היה כל פגם בכך שהתקיימה הפגישה השנייה עם כל חברי הוועד, אשר בסופה הוחלט
17 שלא להמליץ על העותרים. האגודה מפנה לסעיפים 10-11 להחלטת רמ"י, לפיהם להליכי היכרות
18 ואבחון הקודמים להליכי ועדת הקבלה חשיבות רבה במטרה למנוע ליקויים בוועדות הקבלה, לכן -
19 מדובר במהלך סביר של הליך היכרות, ואין קושי בקיומה של יותר משיבת היכרות אחת, לרבות
20 בפורומים שונים כדי להעמיק את ההיכרות.
- 21 57. האגודה עוד טוענת כי ההחלטות בעניין העותרים לא נובעות מאפליה על רקע דת, וכי נטל
22 ההוכחה נותר על שכם העותרים להראות שכך היה. נטען בהקשר זה כי בשום שלב לא הודתה ועדת
23 הקבלה האזורית או מי מחבריה בכך שאי קבלת העותרים נובעת מאורח חייהם, כפי שהעותרים
24 טוענים, וממילא נטל ההוכחה רובץ עליהם. כך, גם הנטל להוכיח כי נפל פגם במעשה המינהלי מוטל
25 על העותרים, אלא שאלו לא הצליחו להרימו ולהראות כי טעמי אפליה עומדים בבסיס ההחלטות.
26 האגודה מדגישה כי חיים ביישוב חברים מרקעים שונים, בעלי השקפות מגוונות, המדובר ביישוב
27 פלורליסטי, כי חלק מהחברים חילוניים וחלקם דתיים, וכי לא ניתן לומר שאי-קבלת העותרים נובעת
28 מהיותם דתיים, או משתייכים לזרם זה או אחר.
- 29 58. לגבי כך שאין בתקנון של היישוב הגדרה של "המרקם החברתי" – נטען כי העותרים עושים
30 שימוש בעתירתם בציטוטים מתוך דעת מיעוט שהובעה בפסיקה, בניסיון לבסס טענה לפיה יש צורך
31 בכך שנושא "מרקם החיים" יהיה מעוגן בתקנון היישוב, אך אין לדבר בסיס חוקי או פסיקתי. עוד
32 נטען כי הדרישה להגדרה מיוחדת של "מרקם החיים" בתקנון רלוונטית אולי ליישובים צעירים, בהם
33 הרקמה החברתית עודנה פתוחה ונתונה לשינויים, אולם ביישוב ותיק דוגמת היישוב בו עסקינן, קיים
34 מרקם עדין וייחודי, שהתפתח עם השנים, של יחסים בין התושבים ויחסים בין התושבים לבין
35 המוסדות השונים - בבחינת "סטטוס קוו", אשר כוחו הוכר בפסיקה, ואין חובה שהוא יוגדר בתקנון.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

לפיכך, שעה שהעותרים מערערים את אותו "סטטוס קוו", קיים יסוד להניח שהם אכן יפגעו במרקם החברתי שנוצר, ואין לדחות טענה זו בשל כך שאין הגדרה מדויקת בתקנון של אותו "מרקם".

דיון והכרעה -

59. לאחר שקילת טענות הצדדים, מצאתי לדחות את העתירה.

60. אקדים ואבהיר כי הצדדים לא העלו טיעונים באשר לתנאי המופיע בהסכם המכר שעליו חתמו העותרים ואשר מתנה את כניסתו לתוקף של ההסכם בכך שהעותרים יהיו חברים באגודה, כלומר שיתקבלו כחברים ביישוב. לפיכך, אין צורך להרחיב את הדיון באשר להיבטים הקשורים בעצם הדרישה להתקבל לחברות באגודה השיתופית ובאשר לקשר בין החברות באגודה לבין האפשרות לרכוש את המקרקעין (ולמען השלמת התמונה, ניתן להפנות בהקשר זה למאמרה של סמדר אוטולנגי "חברות במושב עובדים – מהלכי קבלה דווקניים לחברות אוטומטית" מחקרי משפט ג 95 (1984); ובג"צ 6698/95 קעדאן נ' מינהל מקרקעי ישראל, פ"ד נד(1) 258 (2000)).

הטענות כלפי החלטת ועדת ההשגות -

61. היות שהחלטת ועדת ההשגות היא ההחלטה "האחרונה בזמן" אשר ניתנה מטעם הגורם המוסמך מבחינת ההיררכיה של הגורמים אשר כלפיהם מופנית העתירה, יש לבחון תחילה את הטענות כלפי ועדת ההשגות, שכן – דחיית טענות אלו מייטרת במידה רבה את הצורך לדון בטענות הנוספות של העותרים נגד החלטת ועדת הקבלה.

נטל הראיה -

62. נזכיר כי בסעיף 6א) לפקודה מפורטים שיקולים המצדיקים סירוב לקבלת מועמד ליישוב קהילתי, ואחר האמור מבהיר סעיף 6ג) לפקודה כי:

"ועדת הקבלה לא תסרב לקבל מועמד מטעמי גזע, דת, מין, לאום, מוגבלות, מעמד אישי, גיל, הורות, נטייה מינית, ארץ מוצא, השקפה או השתייכות מפלגתית-פוליטית".

63. בפסיקת בית המשפט העליון בעניין בג"ץ 2311/11 סבח נ' הכנסת (17.09.2014) (להלן: "עניין סבח") קבעה כב' השופטת (כתוארה דאז) חיות בפס' 5 לפסק דינה, כך:

"... יש לפרש את ההוראה שבסעיף 6ג) באופן המשמיע עריכת איזונים בינה ובין ההוראות "המתירות סירוב" שבסעיף 6א)ג). זאת תוך מתן משקל מיוחד למעמדה החוקתי של הזכות לשוויון אותה מבטאת הוראה 6ג) וביתר שאת בהינתן העובדה כי עסקינן בהקצאת קרקעות שבבעלות המדינה.

על כן, ניתן לומר כי בהתנגשות שבין ההוראה שבסעיף 6ג) ובין אמות המידה הקבועות בסעיפים 6א)ג) ו-6א)ב) (5) המבטאות את הרצון להגן על חופש ההתאגדות הקהילתי, תהא ככלל ידה של ההוראה שבסעיף 6ג) על העליונה, בייחוד ככל שהמאפיינים הקהילתיים המוצהרים והמוכחים של היישוב אינם ברורים ואינם מובהקים דיים וכן ככל שמספר בתי האב ביישוב הקהילתי רב יותר, גם אם אינו מגיע כדי 400, והוא נעדר אינטימיות קהילתית אמיתית המדמה מסגרת משפחתית השמורה בדרך כלל לקהילות קטנות דוגמת קהילות המונות עד 50 או 100 בתי אב.

כמו כן מן הראוי להחיל בהקשר זה מתודות שונות המוכרות בשיח השוויון (גונטובניק, בעמ' 391, ה"ש 545). כך למשל מקום שבו סירבה ועדת הקבלה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

- 1 לקבל מועמד המשותף לאיזה מן הקבוצות שאפלייתן נאסרה בסעיף 6ג(ג), יהא
 2 הנטל על ועדת הקבלה להוכיח כי הטעם לאי קבלתו הינו טעם לגיטימי ואינו
 3 נעוץ בהשתייכותו לקבוצה זו ... מתודה זו הקובעת את העברת הנטל יסודה
 4 בהכרה כי קיים קושי אינהרנטי בהוכחת השיקולים שעמדו בבסיס החלטות
 5 החשודות כמפלות ...".
- 6 עמדת העותרים היא כי המשמעות של הציטוט לעיל הינה שבמקרה הנוכחי, נטל ההוכחה
 7 להוכיח שהטעם לסירוב הינו לגיטימי ואינו נעוץ מאפליה פסולה מטעמי דת – הינו נטל שרובץ על שכם
 8 ועדת הקבלה או ועדת ההשגות. משמע, שהעותרים נמנים על אחת הקבוצות שאפלייתן אסורה מכוח
 9 סעיף 6ג(ג) לפקודה, ולכן – עובר הנטל אל כתפי ועדת הקבלה וועדת ההשגות – אך הן לא התמודדו
 10 עם נטל זה ולא הרימו אותו.
- 11 64. אינני רואה את הדברים כפי שרואים זאת העותרים. אין חולק כי האופן שבו העותרים
 12 מיישמים את השקפתם הדתית היה נושא שבו דנו ועדת הקליטה, ועדת הקבלה וועדת השגות, שכן
 13 המחלוקת בין העותרים לבין חלק מחברי היישוב התחילו בשל נקודות השקפה שונות לגבי
 14 ההתנהלות בבית הכנסת, פיצול בית הכנסת, התנהלות העותרים באירועים מסוימים שחלקם קשורים
 15 בחגי ישראל וכו'. אלא שעצם העובדה שהנושא עלה אינה פסולה ואינה מלמדת על אפליה, היות
 16 שהשיח לגבי הנושא התחייב מהנסיבות. כפי שעוד אפרט בהמשך, קיומן של השקפות שונות היה נושא
 17 שעלה, אך ההחלטה לא נבעה מעצם העובדה שהיו נקודות השקפה שונות ולא נבעה מהעדפת נקודת
 18 השקפה אחת על פני רעותה. ההחלטה סומכת על כך שההתמודדות של העותרים עם אותן נקודות
 19 השקפה שונות עוררה קושי, בלשון המעטה. לכן, אינני בטוחה שדי בכך שהנושא עלה, כדי לחייב את
 20 המסקנה שוועדת הקבלה סירבה לקבל את העותרים ליישוב משום שהם "משתייכים לקבוצה
 21 שאפלייתה נאסרה", כלשון בית המשפט במובאה שמצוטטת מעלה בהתאם להלכה בעניין סבח. לכן,
 22 לא שוכנעתי כי היה מקום לאותו "היפוך" של הנטל הנטען.
- 23 65. מעבר לכך, סבורני כי אין צורך להכריע בשאלה אם הנטל להוכיח שהייתה אפליה אסורה
 24 רובץ על שכם העותרים, שמא הנטל להוכיח שלא הייתה אפליה אסורה על שכם המשיבות, שכן אף
 25 אם אקבל את עמדת העותרים לפיה הנטל עבר - עמדתי היא כי הוא הורם. שכן, שוכנעתי כי הטעם
 26 לאי קבלת העותרים ליישוב הינו טעם לגיטימי ואינו נעוץ בהשתייכותם של העותרים לדת היהודית,
 27 או לזרם מסוים בדת, או בשל היותם פעילי חב"ד, או בשל עמדותיהם הספציפיות בנושאים הקשורים
 28 לדת, או לבית הכנסת וכו'. אפרט את עמדתי בפסקאות הבאות.
- 29 **לא ננקטה אפליה אסורה כלפי העותרים -**
- 30 66. טענת האפליה "הדתית" הינה הטענה העיקרית של העותרים, אותה הם העלו באופן נחרץ
 31 בפני כל הגורמים אשר דנו בעניינם. יש לבחון את הטענה ברגישות ובהירות, במיוחד שעה שהעותרים
 32 למעשה אינם טוענים כי הופלו לרעה בשל היותם משתייכים לדת היהודית, אלא לזרם מסוים או
 33 לפעילות של חסידות מסוימת, או בשל שהם מחזיקים בהשקפות אלו ואחרות מתוך קשת רחבה של
 34 זרמים, גישות והשקפות. לאחר שקראתי את המסמכים הרבים שהציגו הצדדים, סבורני כי בחינת
 35 מכלול הנתונים מלמדת שההחלטה לגבי העותרים לא התקבלה מחמת אפליה לרעה מהטעמים אליהם

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

- 1 הם מפנים, אלא בשל אי התאמתם לחיי הקהילה, נוכח התנהלותם, ללא קשר לשאלה אם ההתנהלות
2 קשורה לנושאים "דתיים" או נושאים אחרים.
- 3 67. מקדמית, לא למותר לציין כי ועדת ההשגות ציינה בפתח הדברים (פסקה 3 להחלטתה) כי:
4 "... המשיגים פעילים מאד בעזרה לזולת, ומשקיעים בכך משאבים רבים. הם
5 מתגייסים לצורך סיוע כספי למשפחות בשעת משבר וסעד נפשי ורגשי, פועלים
6 לגיוס כספים לחיילים בודדים ופועלים למען הזולת בדרכים שונות נוספות".
- 7 ובסוף ההחלטה (פסקה 43), הדגישה את זכותם של העותרים להתגורר במקום בו יחפצו.
8 68. עם זאת, וחרף האמור הבהירה וועדת ההשגות בהחלטה נשוא העתירה (בסעיף 41) כי:
9 "המשיגים הגיעו ליישוב שקיים כבר שנים רבות וגיבש לעצמו צביון ואורח
10 חיים. התנהלותם, לא רק שלא הייתה רגישה, אלא אף הסבה כבר נזק ליישוב,
11 בין היתר על ידי פיצול המתפללים לשני מניינים והעלאת מינון החיכוכים
12 והמריבות באופן שלא היה לפני כן. אנו סבורים כי למשיבים קיים קושי בהבנה
13 מה נדרש מהם לצורך השתלבותם בקהילה".
- 14 69. הוועדה אף התייחסה לכך שהעותרים פעלו כפי שפעלו למרות ההחלטה משנת 2016 אשר
15 אסרה על פעילות של חב"ד ביישוב, החלטה שהעותרים היו מודעים לה, ומסקנתה הייתה שאין חובה
16 להידרש להכרעה בשאלה האם פעולה כזו או אחרת עולה כדי פעילות "של חב"ד" ביישוב, או שהיא
17 אינה קשורה דווקא לחב"ד, היות שההתנהלות של העותרים כמכלול אינה עולה בקנה אחד עם
18 ההחלטה משנת 2016, משמע - שהעותרים אינם מכבדים את החלטות הועד של היישוב ולא מקפידים
19 לקיים את החלטות.
- 20 70. ועדת ההשגות אף הניחה שלגבי חלק מהאירועים שתוארו בפתיח ישנן "כמה גרסאות", ויתכן
21 שחלק מהאירועים תוארו באופן "מוגזם", אלא שהייתה לאורך השנים הצטברות של מקרים שהביאו
22 לפילוג בקרב תושבי היישוב, ואשר בהם לעותרים הייתה נגיעה. עמדת ועדת ההשגות הייתה
23 שההצטברות בעלת משמעות, הביאה לתסיסה ולסערת הרוחות ביישוב, כי לא ניתן לקבל את עמדת
24 העותרים לפיה הם לא היו קשורים כלל ועיקר לאותם אירועים, והחשוב הוא - שהיה מצופה
25 מהעותרים שיכירו במשמעות של הדברים מבחינת חיי הקהילה, וכן היה מצופה מהם שיבינו את
26 ההשלכות שיש לאופן שבו הם בוחרים ליישם את אורחות חייהם על תושבים אחרים ביישוב. בהמשך,
27 הודגש כי מתמליל הדיון בוועדת הקבלה עולה שהעותרים אינם מכירים באמור ואינם מודעים למצב
28 שנוצר. ועדת ההשגות מצטטת בהחלטתה קטעים מהדברים שנאמרו בדיון האמור, וכדוגמה מפנה
29 לקטע מהשיחה בין איתן (חבר בוועדת הקבלה), העותר 1 (המכונה שמוליק) והעותרת 2 (המכונה חני):
- 30 "איתן : אתה לא מרגיש שיש לך חלק בקרע שיש פה?
31 שמוליק: ממש לא.
32 חני: חס ושלום.
33 איתן: אתה ... אתה מכיר את הקרע (הלא ברור), אתה יודע מה עומקו?
34 שמוליק: אני יודע שיש בית כנסת ויש אנשים שרוצים להתפלל באופן
35 כזה ויש אנשים שרוצים להתפלל באופן אחר, וכרוצים לחיות
36 בקהילה בהרמוניה ובשלום מוצאים את דרך המלך לחיות
37 בשלום והיה כמה נסיונות וברוך השם הם מצאו איזשהו פתרון.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

- 1 איתן: זה יפה, זה נחמד, אבל אני שואל שוב, אתה מכיר את עומק
2 הקרע שיש בקהילה בצורית?
- 3 שמוליק: איזה עומק הקרע בקהילה בצורית? שיש אנשים שרוצים כך
4 ואנשים שרוצים אחרת, כן".
- 5 (עמ' 27-28, שורות 13-22 ושורות 1-7 לתמלול הישיבה בוועדת הקבלה).
- 6 71. עמדת ועדת ההשגות הינה כי מהאמור עולה שהעותרים לא מודעים להשלכות של מעשיהם
7 ולהשלכות של המחלוקות שנוצרו בעקבות האירועים שהחלו עוד בשנת 2015. עמדתה היא כי אף אם
8 לא הייתה לעותרים כל כוונה להביא למצב שנוצר, אזי שהם מנסים "למזער" את היקף המעורבות
9 שלהם בקרע שקיים, ולמעשה לא מכירים בכך שיש שסע משמעותי ובוחרים להגדיר את המצב כאילו
10 "יש שרוצים כך ויש שרוצים אחרת".
- 11 72. ממשיכה וקובעת ועדת ההשגות כי עמדה זו של העותרים, אשר לא מפנימים את הקושי שיש
12 בכך שהקהילה התפצלה למחנות – הינה עמדה שמלמדת על אי התאמה למרקם החיים הקהילתי
13 ביישוב. ועדת ההשגות התרשמה כי המדובר ביישוב ותיק אשר היה בעל ציביון מסוים זמן רב ושמר
14 על איזונים עדינים משך שנים, אך המצב השתנה, הסטטוס-קוו הופר, ועמדת היישוב היא כי הדבר
15 גרם לסכסוכים שלא נפתרו, ויש חשש של ממש שיהיו עוד סכסוכים דומים בעתיד. לכן, לשיטת ועדת
16 ההשגות, הייתה הצדקה לכך שהוחלט שלא לקבל ליישוב את העותרים, אשר לא מודעים למצב (או
17 לפחות כך טוענים) ולא מכירים בכך שהם תרמו במעשיהם לכך שזהו המצב.
- 18 73. ועדת ההשגות מדגישה בהחלטתה שוב ושוב, כי עמדתה אינה נובעת מהשתייכותם של
19 העותרים לזרם זה או אחר, אלא מההתנהלות שלהם, בניגוד להחלטות של היישוב, ללא מודעות
20 למשבר וללא עשייה לאיחוי הקרעים.
- 21 74. העותרים כאמור טוענים כי עמדה זו של ועדת ההשגות היא "כסות" לאפליה נגדם, אך לא
22 מצאתי כי יש כל בסיס לסבור שמה שנכתב בהחלטת ועדת ההשגות לא משקף את עמדת הוועדה
23 לאשורה וכי עסקינן ב"כסות". אני סבורה כי עמדה זו של ועדת ההשגות מבוססת כדבעי על התשתית
24 שהונחה לפניה – ואני מקבלת את עמדת ועדת ההשגות (ושאר המשיבות) כי עמדתה אינה נובעת
25 מאפליה אסורה נגד העותרים, אלא מטעמים מוצדקים שאינם קשורים לאמונתם של העותרים
26 ולהעדפותיהם. ובמילים אחרות, אני מקבלת את הטענות של ועדת ההשגות לפיו הנימוק העיקרי
27 והדומיננטי לדחיית מועמדות העותרים אינו מושתת על יסודות של אפליה על רקע דת, או על אבחנה
28 פסולה בין דתיים לחילוניים, או על אפליה בין מי שמשתייך לזרם דתי זה לבין אחר, אלא על כך
29 שהתנהלותם הובילה, או לפחות תרמה, לפילוג ומחנאות ביישוב, כפי שטען היישוב. משמע,
30 ש"הבעיה" היא לא אמונתם של העותרים או השתייכותם לחב"ד, והם היו יכולים להשתייך לכל זרם
31 או דת או השקפה אחרת. ה"בעיה" היא ההתנהלות שגרמה למחנאות, ללא מודעות לחומרת הדברים,
32 ללא הכרה בצורך לפעול אחרת וללא רצון לשנות את סדר הפעולות, וזאת ביישוב שהתנהל במשך יותר
33 מ-30 שנים בדרך אחת ובו הקהילה אינה מעוניינת לשנות את הציביון המוכר והנוהג.
- 34 75. אשר על כן, מצאתי לדחות את הטענה העיקרית של העותרים נגד ועדת ההשגות ולא שוכנעתי
35 כי ההחלטה נגועה באפליה אסורה נגד העותרים.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

סעיף 6ג(א)(4) לפקודה -

- 1
- 2 76. נעבור עתה לבחון את טענות העותרים לגבי שתי החלופות הרלבנטיות של סעיף 6ג(א) לפקודה,
- 3 אשר מונות שיקולים המאפשרים לוועדת קבלה לסרב לקבל מועמד ליישוב קהילתי.
- 4 77. סעיף 6ג(א)(4) קובע כי ניתן לדחות מועמדות, כאשר :
- 5 "המועמד אינו מתאים לחיי חברה בקהילה; החלטת ועדת קבלה לסרב לקבל
- 6 מועמד בשל שיקול זה, תהיה על סמך חוות דעת מקצועית של מי שהתמחותו
- 7 באבחון התאמה כאמור".
- 8 78. כמתואר בפתיח, ועדת הקבלה פנתה למכון על מנת לקבל חוות דעת לגבי העותרים, ובחנות
- 9 הדעת נכתב כי "התאמתם של הזוג ליישוב אינה מומלצת. הם אמנם מרשימים כחברותיים ובעלי רצון
- 10 לעשות את הטוב לקהילה, אך מגלים קושי רב להתאים את עצמם לנורמות ולכללי המקום הקיימים
- 11 באופן, שגם על פי דבריהם, כבר ייצר כלפיהם מידה מסוימת של אנטגוניזם וחשש בתוך הקהילה.
- 12 לאור האמור לעיל, המועמדים אינם מומלצים לקליטה ביישוב."
- 13 79. העותרים טוענים כי בחוות הדעת ובהפניה אליה מטעם המשיבות נפלו פגמים רבים. ראשית,
- 14 נטען כי חוות הדעת לא בחנה את מה שהיא הייתה אמורה לבחון על פי דין, היות שהיא הייתה אמורה
- 15 לבדוק אם העותרים מתאימים "לחיי חברה בקהילה" באופן כללי ולא אם הם מתאימים ליישוב
- 16 הספציפי, לצורית. שנית, נטען כי הועבר למכון מידע מטעם היישוב ללא ידיעת העותרים. שלישית,
- 17 הועלו טענות נוספות כגון שחוות הדעת לא נמצאת במאגר; אינה חתומה על ידי עורכותיה; עורכות
- 18 חוות הדעת מעולם לא נפגשו עם העותרים; היא אינה מציינת את פרטי ההשכלה וההכשרה של
- 19 עורכותיה; היא אינה מפרטת באילו כלי אבחון אובחנו לצורך עריכת חוות הדעת; לא פורט מהו המידע
- 20 שהתקבל אודות העותרים; וכן כי לא ניתן ללמוד מחוות הדעת האם עורכותיה מתמחות באבחון
- 21 התאמה לחיי קהילה (אגב הפנייה לעת"מ (מינהליים ב"ש) 15-02-61314 מהרבני נ' ועדת ההשגות על
- 22 ועדות קבלה לישובים (13.08.2015), פסקה 7 שם דובר על פגמים נטענים דומים בחוות דעת שהוגשה
- 23 לוועדת קבלה (להלן: "עניין מהרבני"), ואף תוך הפנייה לסעיפים 17, 18, 20, 22 ו-23 להחלטת רמ"י
- 24 המחדדים את חשיבות עצמאות מכון האבחון (ואוסרים על יצירת קשר "מקדמי" מטעם היישוב עם
- 25 מכון האבחון). רביעית, נטען כי ועדת הקבלה פונה לקבלת חוות דעת של אותו מכון במשך שנים רבות
- 26 בניגוד לכללים שהתגבשו בפסיקה (ומפנים שוב לעניין סבח, פס' 6 לפסק הדין של כב' השופטת
- 27 (כתוארה דאז) חיות, אשר ציינה כי מן הראוי שחוות דעת כאמור יוכנו על ידי גורם עצמאי ובלתי תלוי
- 28 שאינו מספק באופן קבוע שירותי אבחון לוועדות הקבלה ואין חשש כי ייתפס כמוטה לטובתן).
- 29 80. על יסוד האמור, העותרים סבורים כי חוות הדעת אינה עומדת בקנה מידה או סטנדרט
- 30 מקצועי סביר, הפגמים שבחוות הדעת יורדים לשורשם של דברים, חוות הדעת פסולה לגופה – ולכן,
- 31 לא היה כל מקום לתת לה משקל.
- 32 81. ועדת ההשגות התייחסה בהחלטתה לטענות העותרים בדבר הפגמים אשר לשיטתם נפלו
- 33 בחוות הדעת, וקבעה כי אין בהם כדי לפסול את חוות הדעת, לאמור :
- 34 "15. ביום 24.8.20 הומצא לצדדים דוח מכון האבחון. לפי הדוח, המשיגים
- 35 פועלים מתוך כוונות חיוביות, אך מצד אחד מודעים לכך שהתנהלותם עוררה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

- 1 מחלוקות מסוימות ביישוב ומצד שני מתקשים לקחת אחריות על אותם
2 קונפליקטים. לפי הדוח המשיגים מתעלמים מן העובדה ש"הרצון הטוב"
3 שלהם עורר סיטואציות מורכבות אל מול הצביון החילוני של היישוב. הם
4 שואפים לכך שהאוכלוסייה תקבל אותם, ולא מסכימים להתנהל לפי כללי
5 המקום. נוכח האמור, מסקנת הדוח הייתה כי המשיגים אינם מתאימים
6 לקליטה ביישוב.
- 7 16. יצוין כי בדיונים עלה שהועבר למכון מידע (סיכום) על המשיגים ללא
8 ידיעת המשיגים), אך יו"ר ועדת הקבלה הסבירה (עמ' 10 לפרוטוקול ועדת
9 ההשגות) כי המידע לא הועבר למאבחנים.
- 10 17. המשיגים טענו כי הפסיכולוגיות שחתומות על הדוח אינן אלה שנפגשו
11 עימן, אולם מהדיונים בפנינו עלה כי מקובל במכון שעל הדוח עובר גורם
12 בכיר יותר וחותרם עליו, אך אין הוא הגורם המעריך בפועל.
- 13 18. לסיכום, הגם שהיה מקום לא להעביר את המידע הנ"ל למכון האבחון,
14 מהבירור בוועדה ומהתשובות שקיבלנו נחה דעתנו כי בהליכי האבחון
15 בכללותם לא נפל פגם שיש בו כדי לפסול את חוות הדעת."
- 16 82. בתשובתה לעתירה, ועדת ההשגות הדגישה בנוסף כי ועדת הקבלה הפנתה לסעיף 6(א)(4),
17 אשר מחייב להתבסס על חוות דעת, אך לעומתה, ועדת ההשגות ממקדת את ההחלטה בסעיף 6(א)(5),
18 אשר אינו מחייב כלל וכלל להתבסס על חוות דעת. ועדת ההשגות עוד טענה כי אף אם היו פגמים
19 מסוימים בהליך הכנת חוות הדעת, אין בהם כדי לפסול את המסמך ואין מניעה מהפנייה לחוות הדעת
20 כדי לתמוך ולהוסיף להנמקות. משמע שניתן להתייחס לחלק מהקביעות אשר בחוות הדעת, ככל שהן
21 רלוונטיות לעניין ההתאמה לחיי קהילה בכללותם, ולחיי קהילה ביישוב בפרט.
- 22 83. אני מסכימה עם העותרים לגבי כך שמן הראוי היה שנציגי היישוב ימנעו מהעברת מידע למי
23 מהמכון (גם אם המידע לא הועבר ישירות למי שערכו את חוות הדעת אלא רק "למכון" באופן כללי),
24 ואף מסכימה אני עם הטענה לפיה מן הראוי היה לפרט נתונים מדויקים יותר בחוות הדעת, בהתייחס
25 לזהות עורכות חוות הדעת והניסיון המקצועי שלהן. בנוסף, יש גם טעם בטענה לפיה חוות הדעת
26 מנוסחת כאילו היא עוסקת באי התאמה לחיי קהילה בצורית ולא לחיי קהילה ביישובים קהילתיים
27 אחרים באופן כללי. עם זאת, לא ניתן ולא צריך להתעלם לחלוטין מתוכנה של חוות הדעת, וממילא,
28 מקובלת עלי עמדת ועדת ההשגות לפיה ההחלטה בעניין העותרים לא התקבלה על יסוד האמור בחוות
29 הדעת ולא התקבלה מכוח סעיף 6(א)(4) המחייב להישען על חוות דעת. קריאת החלטת ועדת ההשגות
30 במלואה מלמדת כי היא מבוססת על טעמים שונים, ולא על חוות הדעת, אף אם חוות הדעת מוזכרת
31 בהחלטה - ולכן, טענות העותרים בהקשר זה אינן יכולות להביא למסקנה שיש להתערב בהחלטת
32 ועדת השגות.
- 33 **סעיף 6(א)(5) לפקודה -**
- 34 84. סעיף 6(א)(5) לפקודה קובע כי ניתן לסרב לקבל מועמד במקרה בו מתקיים:
35 "חוסר התאמה של המועמד למרקם החברתי-תרבותי של היישוב הקהילתי,
36 שיש יסוד להניח כי יהיה בו כדי לפגוע במרקם זה";
37 ולפי עמדת ועדת ההשגות, זהו הסעיף אשר מצדיק את העמדה בעניין העותרים.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

85. הטענה הראשונה של העותרים בהקשר זה היא כי אי אפשר לקבוע שהם לא מתאימים ל"מרקם חברתי-תרבותי" של היישוב – היות ואין "מרקם" מוגדר שכוזה. את טענתם זו מבססים העותרים שוב על פסק הדין בעניין סבח (פס' 6 לפסק דינה של כב' השופטת (כתוארה דאז) חיות), שם נקבע כך:

"לבסוף, אציין כי בנוסף לכל האמור לעיל ועל מנת לצמצם ככל הניתן את עמימותן של ההוראות שבסעיפים 6(א) ו-6(א)5, ניתן לקרוא אל תוך הוראות אלה על דרך של פרשנות, אמות-מידה אובייקטיביות ליישומן..."

ובהמשך אותה פסקה:

"יש לפרש את הסמכות הנתונה לוועדת הקבלה לסרב לקבל מועמד ליישוב בשל "חוסר התאמה של המועמד למרקם החברתי-תרבותי של היישוב הקהילתי שיש יסוד להניח כי יהא בו כדי לפגוע במרקם זה" (סעיף 6(א)5), כסמכות שהיא רשאית להפעילה מלכתחילה רק מקום שבו המרקם החברתי-תרבותי האמור של היישוב קיבל ביטוי מוצהר ומובהק בתקנון האגודה ותואם בפועל את ההוויה הקהילתית של אותו היישוב, שאחרת אין יסוד להניח כי יהא בו לפגוע באותו המרקם".

על יסוד האמור, טוענים העותרים כי לא ניתן לומר שהם לא מתאימים "למרקם החברתי תרבותי" של היישוב שעה ש"המרקם" לא מתואר בתקנון, ולכן לא ניתן לקבוע מהו אותו "מרקם".

86. הטענה השנייה של העותרים היא כי בכל מקרה, אין תשתית לקביעה לפיה הם לא מתאימים ל"מרקם" האמור ואין יסוד להניח שחוסר התאמתם יפגע בעתיד באותו "מרקם" נעלם וערטילאי.

87. לגבי השאלה אם יש חובה להגדיר בתקנון מהו "המרקם החברתי-תרבותי" של היישוב כתנאי להחלת סעיף 6(א)5 - מקובלת עלי תשובת המשיבות לפיה יש לקרוא את הדברים המצוטטים מעלה מפי כב' השופטת חיות בהקשר של שאר חוות דעתה בעניין סבח, כאשר הדגש שם היה שלשיטת כב' השופטת חיות, בדעת רוב, לא ניתן לקבוע שהתיקון לפקודה שעליו נסוב הדיון שם, הוא בלתי חוקתי, ואף נקבע כי העתירה שם לא הייתה בשלה להכרעה כיוון שהתיקון טרם יושם על מקרים פרטניים. בנוסף, וכפי שטוענות המשיבות, יש אף משקל לכך שכב' השופט מלצר, אשר אף הוא היה בדעת הרוב, לא קבע שיש חובה להגדיר את "המרקם" בתקנון, והוא הבהיר בפס' 7 לחוות דעתו, כי: "העולה מן המורם מלמד שבעתיד יהיה מקום לבחון כל החלטת סירוב על פי נסיבותיה, מטרותיה ונימוקיה והמרקם החברתי בו מדובר".

88. משמע, שאכן, יש ליישם את הסעיף בו עסקינן בזהירות ובקפידה, בשל העמימות הכרוכה בניסוחו, יש לעשות שימוש באמות-מידה אובייקטיביות ויש לבחון כל מקרה לגופו; אך לא ניתן לומר שאם אין בתקנון של יישוב מסוים הגדרה מדויקת של "המרקם החברתי תרבותי", אזי שלא ניתן להחיל את סעיף 6(א)5 לפקודה (ויש אף טעם בעמדת המשיבות לפיה אם המחוקק היה סבור שמדובר ב'תנאי בלעדיו אין', הוא היה מעגן זאת באופן מפורש בסעיף הרלבנטי בפקודה, כפי שנקבע לגבי סעיף 6(א)6) המתייחס אל "מאפיינים ייחודיים של היישוב הקהילתי או תנאי קבלה הקבועים בתקנות האגודה, אם ישנם כאלה, ובלבד שקיבלו את אישור הרשם".

89. בנוסף, אפנה לכך שלא נסתרה טענת האגודה (בסעיפים 22 ואילך להשלמת הטיעון מטעמה), לפיה במסגרת תהליך בו נטלו חלק רבים מהתושבים, גובש מסמך המכונה "חזון צורית", ובו עיקרי

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

1 הערכים העומדים בבסיס הקהילה ביישוב, כגון ערכים של הקשבה, רגישות ושיח כנה, אשר מצטרפים
2 כדי מרקם החיים בפועל ביישוב. האגודה אף טענה כי הערכים שבאותו "חזון" ביטאו הסכמה רחבה
3 של התושבים לקיים קהילה בה חברים תושבים השונים זה מזה באורחות החיים הפרטיים, ולמרות
4 זאת – מהווים חלק מקהילה מאוחדת ומלוכדת, ואף נטען כי לאור האמור – כל פעם שהתעוררו
5 מחלוקות בעבר, הן נפתרו בשיח מכבד או בהצבעה במוסדות האגודה, והמיעוט קיבל את דעת הרוב
6 בהצבעות. טענות אלו לא נסתרו – ויש בכך כדי ללמדנו שיש "מרקם", יש "חזון" ויש מוסכמות
7 "בשטח" לגבי התלכיד החברתי-תרבותי של היישוב בו עסקין.

8 90. לכן, העדר הגדרה של "המרקם" בתקנון של היישוב במקרה הנוכחי, אינה יכולה להוביל
9 למסקנה שלא ניתן כלל וכלל לעשות שימוש בעילה אשר בסעיף 6ג(א)(5), ועוד נזכור כי סעיף 6ג(ב)
10 לפקודה מורה כי: "בשוקלה את השיקולים האמורים בסעיף קטן (א), תיתן ועדת הקבלה את דעתה
11 לגודל היישוב הקהילתי, לוותקו, לחוסרו ולאופי האוכלוסייה בו", כך שניתן ליישם את סעיף 6ג(א)(5)
12 גם אם אין הגדרה כאמור בתקנון, כל עוד יש התייחסות להתאמה או לחוסר התאמה למרקם של
13 היישוב בשים לב לשיקולים שבסעיף 6ג(ב) לפקודה (ובאשר לשיקולים שרשאית ועדת הקבלה לשקול,
14 אפנה גם לגרשון גונטובניק "זכויות חוקתיות במשפט הפרטי במדינה יהודית ודמוקרטית", **משפט**
15 **ועסקים**, טז (תשע"ד) 57; חיים נועם ועופר נועם **אגודות שיתופיות, הלכות ופסיקה**, מהדורה רביעית
16 (2020) בעמ' 139 ואילך; ועדי ניר-בנימיני וטל גנור "מתחת לרדאר: מנגנוני הדרה סמויים בהליכי מיון
17 למגורים בישראל", **מעשי משפט**, ה (2013) 143).

18 91. משמע, שלמרות שעילת אי ההתאמה שבסעיף 6ג(א)(5) הינה עילה עמומה מעט, והגם שיש
19 להפעיל בזהירות את הסמכות לעשות בה שימוש, מהנתונים עולה שבמקרה זה ועדת ההשגות פעלה
20 בזהירות המתחייבת. ועדת ההשגות הגיעה למסקנה בדבר הצביון של היישוב, היחסים בין החברים,
21 היחס של החברים למוסדות היישוב והחלטותיו ועוד – ונתונים אלו במצטבר עולים כדי מארג אשר
22 מהווה דה-פקטו את "המרקם החברתי-תרבותי" של צורית, למרות שאין מסמך המפרט את שורת
23 המאפיינים של "המרקם" בתקנון. הוועדה אף הגיעה למסקנה בדבר חוסר התאמה של העותרים
24 לאותו מרקם, על יסוד האמור מעלה לגבי כך שהם לא הפנימו את המשמעות הקשה של הקרע שנוצר,
25 לא עשו כדי לצמצם את הפערים, ולא מכירים בהשפעה של המצב על היישוב – והוועדה אף הגיעה
26 למסקנה כי נוכח עמדתם של העותרים, כפי שהביעו בפניה, יש יסוד להניח שחוסר ההתאמה יפגע גם
27 בעתיד במרקם זה.

28 92. לכן, לא שוכנעתי להתערב בהחלטה לפיה העותרים פגעו במרקם הקיים, שמאפייניו הוכחו,
29 ואף לא בקביעה כי יש בסיס להניח שהמשך התנהלותם תגרום לפגיעה נוספת בהמשך. נוכח האמור
30 אין צורך להמשיך ולדון בטענת העותרים לפיה היה "בלבול" בין סעיף 6ג(א)(4) לבין סעיף 6ג(א)(5).

אי ברור העובדות -

31
32 93. טענה נוספת של העותרים הינה כי ועדת ההשגות התבססה על נתונים שגויים, אשר הוצגו לה
33 מטעם ועדת הקבלה או היישוב, "נשבתה" בתיאורים שהם מסרו לה, ונמנעה מברור העובדות
34 לאשורן. לטענתם, הצגת הדברים הייתה לא מדויקת, ואם היה מתבצע ברור, לרבות על יסוד

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

- 1 התצהירים והמכתבים שהם הציגו - ניתן היה להיווכח שהם לא היו קשורים בכל אותם אירועים
2 שנטען שהביאו לפילוג או לקרע וכי האירועים עצמם היו שונים בתכלית.
- 3 94. אף טענה זו לא אוכל לקבל. יש לראות כי ועדת ההשגות הקפידה לציין בהחלטתה כי ישנן
4 גרסאות שונות מעט לגבי חלק מהאירועים, ואף הקפידה לצטט גם מדברי העותרים לגבי האירועים.
5 היא אף הבהירה שהיא לא קובעת ממצאי עובדה ברורים לגבי אותן נקודות אשר לגביהן יש מחלוקת
6 עובדתית, שכן העיקר הוא לא הנתונים המדויקים של כל אירוע בנפרד אלא הצטברותם כדי מכלול,
7 והעובדה שהעותרים אינם מסכימים שקיע קרע ושהוא נובע מאותם אירועים (ללא צורך בהטלת
8 אשם בנוגע לאירועים וללא צורך לברר את הגרסאות, ככל שסותרות).
- 9 95. יש להדגיש שוב כי ועדת ההשגות קבעה שההחלטה בעניינם של העותרים לא התקבלה בגלל
10 שהם ביקשו להקים מחיצה זו או אחרת ולא בגלל שהיה אירוע נקודתי לגבי בר המצווה (ויתכן
11 שהייתה אי הבנה לגבי חלק מרכיבי האירוע). ההחלטה גם לא התקבלה בגלל פרסום ספציפי בפייסבוק
12 (שהיה בניגוד להחלטה אך הוסר מידית), או בגלל חלוקת נרות או מצות. ועדת ההשגות הבהירה כי
13 חוסר ההתאמה נובע מכך שהעותרים מתקשים להבין, להפנים ולקבל שרצף האירועים גרם לפילוג
14 ביישוב, להקמת שני בתי תפילה שונים, לסערת רוחות שלא שככה, ועוד נקבע כי היה ביכולתם של
15 העותרים לסייע בצמצום המחלוקות אך הם לא עשו כן. זהו למעשה הבסיס לקביעה בדבר אי
16 ההתאמה ובדבר החשש לעתיד לבוא, וכאשר אלו הם פני הדברים - אין הכרח להכריע במחלוקות
17 עובדתיות לגבי האירועים הבודדים מתוך המכלול.
- 18 **טענות העותרים בדבר פגמים מנהליים נוספים בפועלה של ועדת ההשגות -**
- 19 96. העותרים סבורים כי ועדת ההשגות התעלמה מכך שהחלטת ועדת הקבלה לא הייתה מנומקת
20 כדבעי. לשיטת העותרים, הדבר מפר את הנאמר בסעיף 6ב(ג) לפקודה, הקובע כך: "סירבה ועדת
21 הקבלה לקבל מועמד ליישוב הקהילתי, תמציא לו החלטה מנומקת בדבר סירובה".
- 22 97. טענה זו יש לדחות. גם החלטת ועדת הקבלה מנומקת וגם החלטת ועדת ההשגות מנומקת
23 ומפורטת. לגבי החלטת ועדת ההשגות, יש להדגיש במיוחד שהמדובר בהחלטה שניכר מתוכנה
24 שהתגבשה לאחר התרשמות בלתי אמצעית של חברי הוועדה מהעמדות של הצדדים, כולל - כמובן -
25 העותרים, ההחלטה אוחזת כ-16 עמודים, רצופה בציטוטים מהדיונים וההחלטות בוועדות השונות
26 ומטענות הצדדים, סוקרת את כל העובדות הרלוונטיות - ובוודאי שלא ניתן לומר שהיא אינה מנומקת
27 (וראו בקשר לחובת ההנמקה את ע"א 434/07 פרינץ נ' אמירים מושב עובדים של צמחונים וטבעונים
28 להתיישבות חקלאית שיתופית בע"מ (14.6.2009). בפסקה ל"ח לפסק דינו של השופט רובינשטיין).
- 29 98. טענה מנהלית נוספת אשר בפי העותרים הינה שנפגעה זכות הטיעון שלהם בפני ועדת הקבלה,
30 שכן היישוב העביר לוועדת הקבלה מכתב, עובר לדיון בפני ועדת הקבלה, תוך הסתרתו מהעותרים
31 ובכך נמנעה מהם ההזדמנות להשיב לאמור במכתב זה - וועדת ההשגות לא נתנה את הדעת לכך. אני
32 מסכימה שיש קושי בכך שמועברים מסמכים לוועדה ללא העברת העתק לשאר הצדדים - אך במהלך
33 הדיון עוד בפני ועדת הקבלה עלו כל הטענות וניתנה לעותרים ההזדמנות להציג את כל טיעוניהם ללא
34 הגבלה, כך שהפגם נרפא עוד בוועדת הקבלה ואין לומר שזכות הטיעון של העותרים נפגעה שעה שנערך
35 הדיון בוועדת הקבלה - וזאת למקרא תמליל הדיון (אותו הקליטו העותרים). מה גם שממילא לעת

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

1 הציגו הצדדים את הטיעונים שלהם בפני ועדת השגות – כל המסמכים שהוכנו בשלב הדיון בוועדת
2 הקבלה הוצגו, וכל הטיעונים נשמעו (ובהקשר זה, לא למותר לציין שהיו אלו דווקא העותרים אשר
3 העבירו לוועדת ההשגות תצהירים ומכתבים שלא היו לנגד עיני ועדת הקבלה).

4 99. העותרים עוד טוענים כי ועדת ההשגות התעלמה מטענתם לפיה ועדת הקבלה לא קיימה את
5 הדיון בעניינם בלב פתוח ונפש חפצה, ואף מפנים לכך שחלק מהחברים בוועדת הקבלה הם גם חברים
6 בוועד ההנהלה של היישוב, והם גילו בעבר את דעתם העוינת את ארגון חב"ד. לגבי ועדת הקבלה –
7 אומר כי לא מצאתי כי יש פגם בכך שחלק מחבריה הם גם חברים בהנהלת היישוב, היות שהמדובר
8 בוועדה אזורית המורכבת מנציגים רבים – כולל של היישוב אשר בו מדובר, והרכב הוועדה קבוע בחוק.
9 לגבי ועדת ההשגות – יש להדגיש כי המדובר בוועדה אשר אף היא מורכבת בהתאם להוראות החוק,
10 מונה חמישה חברים וכוללת נציגים של רמ"י, רשמת האגודות השיתופיות, נציג משרד החקלאות
11 ונציג משרד הרווחה, כך שהיא משקפת תמהיל של נציגים שונים, אובייקטיביים וחסרי פניות.

האיזון שביצעה ועדת ההשגות בין האינטרסים של הצדדים -

12
13 100. העותרים מסכמים את טענותיהם כלפי ועדת ההשגות בכך שהיא לא איזנה כראוי בין
14 האינטרסים השונים, ובמיוחד לא ניתן משקל ראוי לעובדה שהעותרים תורמים לקהילה, מעורים
15 בחיי החברה בקהילה וגרים ביישוב במשך שמונה שנים עם ילדיהם הקטינים, אשר חלקם נולדו
16 במקום וקשרו קשרים בקהילה.

17 101. אכן, יש משקל של ממש למשך התקופה הארוכה שבה כבר שוהים העותרים ביישוב,
18 והמחשבה על הילדים הקטינים אשר נולדו ביישוב ומכירים אותו כביתם, מטרידה עד מאוד. מנגד,
19 יש לראות כי משך הזמן תרם להכרה מעמיקה של העותרים, ורצף המחלוקות לאורך הזמן דווקא
20 מהווה שיקול "שכנגד" כאשר המדובר בתקופה ארוכה.

21 102. כך, שישנם שיקולים לכאן ולכאן, ושעה שהליך הגישור שבו השתתפו הצדדים לא צלח למרבה
22 הצער, והואיל ובית המשפט חייב להכריע בעתירה על פי אמות המידה המינהליות – עמדתי היא כי
23 אין מקום שבית המשפט יתערב בהחלטת ועדת ההשגות ולא שוכנעתי כי האיזונים כפי שבוצעו
24 מטעמה היו שגויים או בלתי סבירים.

25 103. כאן המקום לחזור על מושכלות יסוד ועל ההלכה כי בית המשפט אינו מתערב בהחלטה
26 המנהלית אלא אם שוכנע שהיא חורגת ממתחם הסבירות או שנגועה באינטרסים זרים או שהתקבלה
27 בהליך בלתי תקין, ובית המשפט אינו מחליף את שיקול דעתה של הרשות בשיקול דעתו. הדברים יפים
28 לגבי החלטות של גופים מנהליים באופן כללי, ואף בתחום הממוקד בו עסקינן.

29 104. כך, לדוגמה, בע"א 3962/97 בארותיים מושב עובדים להתיישבות חקלאית שיתופית בע"מ
30 נ' ארד פ"ד נב(4) 614, בעמ' 620 (להלן: "עניין בארותיים"), בית המשפט העליון הכיר בכך שמושב
31 הינו "צורת התיישבות מיוחדת" אשר יכול "לשמור על אופיו ועל צביונו המיוחדים" (שם, בפסקאות
32 7-8), ובית המשפט ימעט להתערב בהחלטות הנוגעות לאמור. בדומה, ברע"א 10623/02 כפר חיטים
33 מושב שיתופי להתיישבות חקלאית בע"מ נ' ביין, פ"ד נז(2) 943 (2003) שוב נפסק כי בבואו להמליץ

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

- 1 על מועמדיו נתון לכל יישוב ויישוב שיקול-דעת נרחב, שבמסגרתו הוכרה זכותו לשמור על אופיו ועל
2 צביונו המיוחדים.
- 3 105. פרופ' אוטולנגי מחלקת את הביקורת השיפוטית על החלטות האסיפה הכללית בכלל – וגם
4 בעניין כגון זה בו עסקינן - לשלושה היבטים. הפן המהותי - שלפיו יש לבדוק האם ההחלטה התקבלה
5 בהתאם לפקודה, לתקנותיה ולתקנון האגודה; הפן הפרוצדורלי - שלפיו יש לבחון את תקינות הליך
6 קבלת ההחלטה, והפן הנורמטיבי - שלפיו תיבחן סבירות תוכנה של ההחלטה והאם התקבלה בתום
7 לב ובדרך מקובלת ואינה נוגדת את תקנת הציבור (סמדר אוטולנגי, **אגודות שיתופיות - דין ונוהל**
8 (תשנ"ה), 330-333).
- 9 בע"א 8398/00 כץ נ' קיבוץ עין צורים, פ"ד נו(6) 602 (2002) הרחיב בית המשפט העליון את
10 עמדתו לגבי הקריטריונים בעזרתם יפעיל בית המשפט את הביקורת השיפוטית על החלטות דומות
11 שעוסקות בקבלת חברים ליישוב (אם כי שם דובר על קיבוץ), וכך נפסק (בעמ' 615-616):
- 12 "היקף הביקורת השיפוטית שתופעל על-ידי בית המשפט ומידת ההתערבות
13 בהחלטות האסיפה הכללית של קיבוץ, איננה אחידה, ותלויה בטיב ההחלטה
14 העומדת לביקורת. הביקורת תופעל במישור הפרוצדורלי, במישור המהותי
15 ובמישור הנורמטיבי. כעקרון, יש לנהוג בריסון ואיפוק בהפעלת הביקורת
16 השיפוטית ...
- 17 בין יתר הקריטריונים שבעזרתם יבחן בית המשפט את תקינות וחוקיות החלטת
18 האסיפה הכללית יבדוק הוא אם הולמת ההחלטה את החוק ואת התקנון; אם
19 ההליך שהוביל להחלטה היה תקין; אם האסיפה הכללית לא חרגה מסמכותה;
20 אם ההחלטה התקבלה בתום-לב; אם ההחלטה אינה נוגדת את עקרונות הצדק
21 הטבעי; אם ההחלטה סבירה ואם ההחלטה אינה פוגעת בזכויות האדם של
22 החבר פגיעה בלתי-מידתית ובלתי ראויה".
- 23 אף בפסק הדין שניתן בבית המשפט העליון בע"א 10419/03 דור נ' רמת הדר כפר שיתופי
24 להתיישבות חקלאית בע"מ, פ"ד ס(2) 277, 293 (2005), הודגש כי קיימת ביקורת שיפוטית על הליכי
25 קבלת ההחלטות באגודות שיתופיות, כי יש לפעול על פי הוראות החוק, בתום לב ובשים לב לכללי
26 המשפט המנהלי, אך הודגש צמצום היקף ההתערבות (פסקאות 16 ואילך), לאמור:
- 27 "ההתערבות השיפוטית בהחלטות האסיפה הכללית של האגודה השיתופית
28 תיעשה תוך ריסון ואיפוק ...
- 29 החלטת אגודה שיתופית על קבלת או אי-קבלת חברים לשורותיה היא למעשה
30 מקרה פרטי של החלטות המתקבלות בוועד האגודה ובאסיפה הכללית שלה,
31 ולכן חלים אותם כללים של ביקורת שיפוטית שהוזכרו לעיל בקשר להחלטות
32 הוועד והאסיפה הכללית. עם זאת, ניתן לראות את ההחלטה על קבלת חברים
33 לאגודה כייחודית בשני מובנים. ראשית, כאמור, האגודה השיתופית מבוססת
34 על קשר אישי בין החברים ומבקשת לקיים עזרה הדדית בין חבריה (ראו ע"א
35 "פרי העמק", לעיל, בעמ' 544). לכן, יש לאפשר מתחם רחב ביותר של שיקול
36 דעת לחברי האגודה לבחור מי יצטרף אליהם ומי לא. שנית, קבלת חבר נוגעת
37 ליחסי האגודה וחבריה עם צד שלישי שלאגודה אין כל התחייבות כלפיו, ולא
38 ליחסי החברים בינם לבין עצמם. ...
- 39 לאור דברים אלו נכון וראוי יהיה כי ההתערבות בהחלטותיה של אגודה
40 שיתופית בדבר קבלת חברים לשורותיה תיעשה במקרים חריגים וקיצוניים
41 בלבד על רקע העקרונות שפורטו לעיל. עמדה זו תואמת לדעתי את גישת
42 המחוקק, הפסיקה והספרות המשפטית.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

- 1 המחוקק מצא לנכון להשאיר בידי האגודה השיתופית מתחם רחב של שיקול
2 דעת בקבלת חברים לשורותיה. ...
- 3 עם זאת, יכולתה של האגודה אינה בלתי מוגבלת, ועליה לנהוג על פי כללים
4 ועקרונות מקובלים מהמשפט הפרטי ומהמשפט הציבורי, כאשר מדובר בגוף דו
5 מהותי."
- 6 וראו עוד את בר"מ 2451/13 אלקיים נ' תאשור מושב עובדים להתיישבות חקלאית שיתופית
7 בע"מ (12.06.2013); ע"א 7821/10 חדד נ' כפר ביאליק כפר שיתופי להתיישבות חקלאית בע"מ
8 (11.06.2012).
- 9 106. קיימים פסקי דין נוספים של בתי המשפט המחוזיים בהם יושמה הלכת אי ההתערבות, כגון
10 ה"פ (מחוזי נצ') 47521-04-17 רחמני נ' מרחביה מושב עובדים להתיישבות שיתופית בע"מ
11 (25.07.2018), וה"פ (מחוזי מרכז) 25841-03-12 גבריאל נ' חופי (02.12.2012) שם בית המשפט מזכיר
12 שוב את ההלכה שנקבעה בעניין בארותיים, ומדגיש כי :
- 13 "הרציונאל שבמתן משקל מכריע לשיקול דעתה של האגודה, באשר למידת
14 התאמתו של המבקש להתקבל כחבר בה, הוא כי המושב הוא צורת התיישבות
15 מיוחדת, שיש לאפשר לו לשמור על אופיו וצביונו המיוחדים. ההנחה
16 המתבקשת היא כי לכל יישוב ויישוב הכלים הטובים ביותר לבצע את המיון
17 והסינון הראשוניים של המועמדים להתיישבות במסגרתו."
- 18 בדומה, אפנה לפסק דין שניתן לאחרונה בת"א (מחוזי נצ') 9561-05-22 פלד נ' רמות מושב
19 עובדים להתיישבות חקלאית (12.07.2022), בפסקה 66, לאמור :
- 20 "לא אחת נקבע כי בית המשפט גוזר על עצמו ריסון ואיפוק בהפעלת ביקורת
21 שיפוטית על החלטות האסיפה הכללית (האורגן המרכזי ביישוב / אגודה) ונמנע
22 מלהחליף את שיקול דעתן של הרשויות המוסמכות באגודה בשיקול דעתו (ראו
23 למשל ע"א 10419/03 דוד נ' רמת הדר כפר שיתופי להתיישבות חקלאית בע"מ,
24 פ"ד ס(2) 277, 287-288 (2005) ... וכן ע"א 1773/06 אלף נ' קיבוץ איילת השחר,
25 פסקה 39 (19.12.2010))."
- 26 מקרה נוסף שניתן להזכיר התברר בת"א (מחוזי מרכז) 20203-08-17 ג'אן נ' כפר יעבץ מושב
27 עובדים של הפועל להתיישבות חקלאית שיתופית בע"מ (11.12.2019), שם חזר בית המשפט על כך
28 שיש למעט בהתערבות בהחלטות בדבר קבלת חברים ליישוב, ובמקרה שם –
- 29 "אין זה בלתי לגיטימי כי במושב דתי אשר הוא סגור בשבת, יידרשו כי חבריו
30 יהיו דתיים. תנאי זה נקבע באופן מפורש בתקנון האגודה, וזה לא נתקף
31 בענייננו. ... אין מדובר בתנאי סף שרירותי שאין לו כל רלבנטיות לשאלת
32 התאמת המועמדים לקבלה לחברות, כגון הגבלה שרירותית על בסיס גיל ...
33 ואף אין מדובר בתנאי המנוגד לתקנת הציבור והיוצר הפליה אסורה, כאשר
34 מדובר בתנאי רלבנטי למושב דתי."
- 35 עוד נקבע שם כי האמור בעניין סבח אינו יכול להשליך על המקרה, שכן לא ניתנה שם הכרעה
36 לגופה והיות שמושב העובדים אינו יישוב קהילתי, אך עוד נקבע (בסעיף 158) כי :
- 37 "מן הבחינה העובדתית טענת התובעים 1-2 להפליה מטעמי דת לא יכולה
38 לעמוד שכן הוכח, כפי שפורט לעיל, כי אופיים והתאמתם למגורים במושב הם
39 שעמדו בבסיס ההחלטה שהתקבלה. רוצה לומר, לא שמירת המצוות
40 כשלעצמה, ואף לא אופן שמירת המצוות, כי אם דרך התנהלותם והצגת

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-07-14720 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

1 הדברים על ידיהם היא שהפריעה לחברי האגודה. בנסיבות אלו, אין מדובר כלל
 2 במצב עובדתי שניתן לזקק ממנו ולטעון בגינו "הפליה מטעמי דת".

3 107. טרם סיום חלק זה של פסק הדין, נזכיר שוב את פסק הדין בעניין מהרבני, אליו הפנו
 4 העותרים. שם דובר בעתירה נגד ועדת ההשגות אשר החליטה לדחות השגה על החלטה שלא לקבל
 5 מועמדים ליישוב. ועדת ההשגות שם התבססה על סעיף 6(א)5 לפקודה, ובית המשפט קבע כי היא
 6 לא ציינה דבר בהחלטתה לגבי המרקם החברתי-תרבותי של קהילת היישוב, ולא התייחסה כלל לאפיון
 7 החברתי-תרבותי של העותרים, ולכן - ממילא - לא ציינה שוני כלשהו ביניהם. משכך, בית המשפט
 8 קבע כי ההחלטה איננה יכולה לעמוד על כנה, והוסיף כי יש לקבל חוות דעת מקצועית חדשה לגבי
 9 העותרים שם ולגבי התאמתם לחיי חברה בקהילה, ולאחר מכן - לקיים דיון מחודש בבקשת העותרים
 10 בוועדת הקבלה (ובמידת הצורך בוועדת ההשגות). לשיטתי, המקרה בעניין מהרבני שונה מהמקרה
 11 כאן, שכן ועדת ההשגות בהחלטה נשוא עתירה זו פן התייחסה למרקם של היישוב ולסיבה אשר בעטיה
 12 נקבע שיש חוסר התאמה כפי שמורות הוראות סעיף 6(א)5 לפקודה.

13 108. בכל אופן, מסקירת הפסיקה עולה כי ההלכה הינה שבית המשפט יבחן את החלטת ועדת
 14 ההשגות באספקלריית הלכות המשפט המנהלי ותוך מתן דגש על תקינות ההליך ומהות ההחלטה, אך
 15 ככל שהחלטה חוקית והתקבלה בהליך תקין - יגלה בית המשפט ריסון ואיפוק ולא יתערב בהחלטה.

סיכום ההתייחסות לטענות שהופנו כלפי ועדת ההשגות -

17 109. לאור כל האמור, לא שוכנעתי להתערב בהחלטת ועדת ההשגות שדחתה את ההשגה של
 18 העותרים על החלטת ועדת הקבלה.

החלטת ועדת הקבלה -

20 110. היות שמצאתי לדחות את בקשת העותרים להורות על ביטול ההחלטה שהתקבלה מטעם
 21 ועדת ההשגות, אין צורך להרחיב את הדיון בטענות שיש בפיהם לגבי ההליך בפני ועדת הקבלה. אעיר
 22 רק כי לא שוכנעתי שנפלו פגמים בפועלה של ועדת הקבלה, אשר קיימה את דיוניה בהתאם להחלטה
 23 1195 של מועצת מקרקעי ישראל, תחת הכותרת "הליכי המלצה על קבלת מועמדים לרכישת זכויות
 24 חכירה במקרקעין בישובים חקלאיים ובישובים קהילתיים" (15.3.2010), שם, בסעיף 2.33 נכתב כי :

25 "בעת בחינת מועמדות ליישוב, תביא ועדת הקבלה בגדר שיקוליה את שאלת
 26 השפעת קליטת המועמד על היישוב, בשים לב לגודל היישוב ואופי האוכלוסייה
 27 הקיימת, ואם בשים לב לאלה, קבלת המועמד תביא ליצירת קהילה נוספת בתוך
 28 הקהילה הנוכחית, בדרך שיש בה כדי לפגוע פגיעה של ממש באופי הקהילה
 29 אשר גרה באותו יישוב".

ועדת הקליטה -

31 111. כנגזר מהאמור, אין אף הכרח בליבון טענות העותרים כלפי ועדת הקליטה. אומר בהקשר זה
 32 כי לא שוכנעתי שהיה כשל, פגם או חוסר תום לב בכך שהתקיימה הפגישה השנייה של ועדת הקליטה
 33 לאחר הפגישה הראשונה, כלומר שהיו שתי פגישות, ואף לא בכך שהמסקנה לאחר הפגישה השנייה
 34 הייתה שונה מאשר לאחר הפגישה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 14720-07-21 רוזנברג ואח' נ' רשות מקרקעי ישראל ואח'

סוף דבר -

1
2 112. נוכח האמור במקובץ, ומחמת הנימוקים המפורטים מעלה, העתירה נדחית ולא מצאתי
3 להעניק לעותרים את הסעד המבוקש, משמע – ביטול החלטת ועדת הקבלה, ביטול החלטת ועדת
4 ההשגות ומתן הוראה בדבר קבלתם כתברים ביישוב.

5 113. עם זאת, טרם סיום, אבקש לומר כי במהלך הדיונים, לרבות לאחר שהסתבר שהליך הגישור
6 לא הצליח, התרשמתי הייתה כי קיימת נכונות לשקול להגיע להבנות, וכפי שהגדירו זאת באי כוח
7 היישוב בהודעה שהגישו לבית המשפט ביום 21.9.2022 (פסקה 1) – נעשו ניסיונות למצוא "נוסחה שכל
8 הצדדים יוכלו לחיות עמה בשלום". צר לי שלא הצלחתי לנווט את הצדדים לפשרה בדמות נוסחה
9 שכזו, אך אפשר שפסק דין זה אינו בהכרח סוף דבר, ויש לקוות כי אולי תמצא בעתיד הדרך להגיע
10 להבנות מחוץ לכותלי בית המשפט.

11 114. לגבי הוצאות המשפט – אין ספק כי ניהול המשפט והליך הגישור הסב הוצאות משמעותיות
12 לכל המשיבות, ולמרות זאת, לא אעשה צו להוצאות לחובת העותרים, בשל אופן ניהול הדיון, בשל
13 הנתונים שעלו לגבי עיסוקם ותרומתם לקהילה בדרכם שלהם, ועל מנת למנוע מצב שהשתת הוצאות
14 תחסום הידברות עתידית.

15 ניתן היום, כ"ה טבת תשפ"ג, 18 ינואר 2023, בהעדר הצדדים.

16

תמר נאות פרי, שופטת

17

18

19

20